

SCHOLAR INSTITUTE NEWSLETTER

ရည်ရွယ်ချက်

၁။ Scholar Institute အဖွဲ့အစည်း၏ (တစ်လတာ) လုပ်ငန်းစဉ်များအားလုံးကို Overview အနေဖြင့် ရှုမြင်သုံးသပ်နိုင်စေရန်နှင့် ထိုသို့ ရှုမြင်သုံးသပ်ခြင်းဖြင့် ရှေ့ဆက်လုပ်မည့်လုပ်ငန်းစဉ်များဖော်ဆောင်ရာတွင် အထောက်အပံ့ ဖြစ်စေရန်။

၂။ Scholar Institute ၏ Program များမှ စီမံကိန်း ဧရိယာများတွင် လုပ်ဆောင်နေသော လုပ်ငန်းစဉ်များကို Program များ အချင်းချင်းအကြား စဉ်ဆက်မပြတ် သိရှိ သဘောပေါက်နားလည်ခြင်းဖြင့် လုပ်ငန်းစဉ်များ ဆောင်ရွက်ရာတွင် အချိတ်အဆက်မိမိဖြင့် ပိုမိုပူးပေါင်းဆောင်ရွက်၍ အဖွဲ့အစည်း၏ ရည်/မျှော်မှန်းချက် ပန်းတိုင်ကို ရောက်ရှိ နိုင်စေရန်။

၃။ Scholar Institute အတွင်းရှိ Finance Team, Logistic Team, Program Team များအကြား လုပ်ငန်းပိုင်းဆိုင်ရာ အသိ ပညာဗဟုသုတများ၊ အတွေ့အကြုံများအား အချင်းချင်းမျှဝေနိုင်ကြစေရန်နှင့် ထိုသို့မျှဝေခြင်းဖြင့် Team များ အချင်းချင်းအကြား လုပ်ငန်းသဘောတရားများကို ပိုမိုသဘောပေါက်သိရှိ နားလည်လာပြီး၊ လုပ်ငန်းစွမ်းဆောင်ရည်များ ပိုမို မြင့်မားလာစေရန်။

May 2018

No.(1), Volume (1)

မာတိကာ

မေလအတွင်း SCHOLAR INSTITUTE ၏ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ချက်များ

၁။ CIVIC EDUCATION PROGRAM မှ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ချက်များ

၂။ YOUTH EMPOWERMENT PROJECT မှ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ချက်များ

၃။ GOVERNANCE PROGRAM မှ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ချက်များ

၄။ RURAL EDUCATION DEVELOPMENT PROGRAM မှ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ချက်များ

၅။ SCHOLAR INSTITUTE မှ မေလအတွင်းတခြားသောလုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ချက်များ

ဆောင်းပါးများ

၁။ အမှတ်ရစရာ အညှာမြေ ထမင်းပိုင်း

၂။ နေပြည်တော်သို့ ခရီးတစ်ခေါက်

၃။ မြောက်ဦးမှ သည်

၄။ စစ်မှန်တဲ့ ပညာရေးဆောင်ရွက်ချက်ကဘာလဲ (THE FUNCTION OF EDUCATION) – PART I

၅။ ရပ်ရွာ (ဝါ) လူမှုဝန်းကျင်လုံခြုံရေးဆိုတာ မှအဝေးကြည့်၊ အနီးကြည့် စဉ်းစားခြင်း

CAREER DEVELOPMENT TOOLS

1. TRAINING MATERIAL CHECK LIST

CIVIC EDUCATION PROGRAM

မှ

လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ချက်များ

SAcc Project _ Capacity Building Training for Facilitation skills Development

ရခိုင်ပြည်နယ်ရှိ Social Accountability Myanmar (SAcc Myanmar) စီမံချက် အောက်တွင် လုပ်ဆောင်နေကြသောစစ်တွေမြို့နယ်နှင့် ကျောက်ဖြူ မြို့နယ်တို့မှ ဒေသခံ အဖွဲ့အစည်းများအား Capacity Building Training for Facilitation Skills Development Training အမည်ရှိ သင်တန်းတစ်ခုကို ရခိုင်ပြည်နယ်၊ စစ်တွေမြို့ ၊ ရွှေကရုဏာ အစည်းအဝေးခန်းမ တွင် မေလ ၁၃ ရက်နေ့ မှ မေလ ၁၅ ရက်နေ့ ထိ (၃) ရက် တိုင်တိုင် Scholar Institute မှ ဦးဆောင်၍ ကျင်းပ ပြုလုပ်ခဲ့ပါသည်။

အဆိုပါ သင်တန်းတွင် Process Facilitation၊ Process Thinking & Designing၊ Event Preparation နှင့် Agenda Development စသည့် ခေါင်းစဉ်တို့ဖြင့် Process Design ရေးဆွဲခြင်း၌ နားလည် ရင်းနှီး ကျွမ်းဝင်မှု ရှိစေရန် အတွက် သင်တန်းဆရာ ဦးသူရဇော် (PAÑÑĀ Institute) မှ ဆွေးနွေး နှီးနှောခြင်းနှင့် လက်တွေ့ဒီဇိုင်း ရေးဆွဲ ခြင်းတို့ပေါင်းစပ်၍ သင်ကြား ပို့ချပေးခဲ့ပါသည်။

အဖွဲ့အစည်းကိုယ်စားပြု သင်တန်း တက်ရောက် လာသူများ အနေဖြင့် မိမိတို့ အဖွဲ့အစည်းများ၏ လုပ်ငန်း ဆောင်ရွက် ချက်များ နှင့် SAcc စီမံချက်

လုပ်ငန်းစဉ်များ လုပ်ဆောင်ရာတွင် နည်းပညာ ပိုင်းဆိုင်ရာ ပိုမိုထိရောက်စွာဖြင့် ဆွေးနွေးပွဲ များ၊ ပြည်သူ့ကြားနာပွဲများ၊ သင်တန်းများ၊ ဟောပြော ပွဲများ စသည်တို့ ပြုလုပ်ရာတွင် အချိတ်အဆက်မိ သည့် လုပ်ငန်း စဉ်များ ပေါ်ထွန်းလာစေရန် ရည်ရွယ်လျက် အဆိုပါ Capacity Building Training for Facilitation Skills Development သင်တန်း အား ပြုလုပ်ရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

သင်တန်းနောက်ဆုံးနေ့၌ စုပေါင်းအမှတ်တရ

YOUTH EMPOWERMENT PROJECT

မှ

လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ချက်များ

Scholar Institute ၏ Scholar Youth Training Center တွင် လူငယ်လူရွယ်များအတွက် ရည်ရွယ် ဖွင့်လှစ်သည့် **Critical Thinking and Problem Solving** သင်တန်းကို ၂၀၁၈ ခုနှစ် မေလ (၂၀) ရက်၊ တနင်္ဂနွေနေ့ ၌ စီစဉ် ဆောင်ရွက် ပေးခဲ့ရာ အဆိုပါ သင်တန်း အား ဆရာ ကို ကျော်သူရမှ လည်းကောင်း၊ **Youth and Entrepreneurship** သင်တန်းကို ၂၀၁၈ ခုနှစ် မေလ (၂၇) ရက်၊ တနင်္ဂနွေနေ့ ၌ ကျင်းပခဲ့ရာ အဆိုပါ သင်တန်း အား ဆရာမ မသက်ရည်မွန်မှ လည်းကောင်း ဦးဆောင် သင်ကြားပို့ချခဲ့ကြပါသည်။

သင်တန်းဆရာ ကိုကျော်သူရ၏ ဘာသာရပ်ဆိုင်ရာ ကျွမ်းကျင်ပိုင်နိုင်စွာဖြင့် သင်ကြားမှုဝေမှုများသည် လူငယ်များ ကို စိတ်ဓာတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ခွန်အားများ ရရှိစေပြီး အနာဂတ်တွင်လည်း မိမိကိုယ်ကို ယုံကြည်မှု ရှိစွာဖြင့် စဉ်းစားတွေးခေါ် ဆုံးဖြတ်နိုင်ရန် အသိဉာဏ် ဗဟုသုတများစွာ ရရှိစေပါသည်။ ထို့ အတူ သင်တန်းဆရာမ မသက်ရည်မွန် ၏ စာတွေ့ လက်တွေ့ အတွေ့အကြုံများဖြင့် ကျွမ်းကျင်ပိုင်နိုင်စွာ သင်ကြားမှုဝေမှုများသည် သင်တန်း သို့ တက်ရောက် လာသော လူငယ်များကို စွန့်ဦးတီထွင် ဆောင်ရွက် ခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍ အတွေးအခေါ် ဗဟုသုတများစွာ ရရှိစေပါသည်။

သင်တန်းသို့ တက်ရောက်လာသော လူငယ်များ မှလည်း အပြန်အလှန် မေးခွန်းများ မေးမြန်း ဖြေကြား ခြင်း၊ အချင်းချင်း အတွေ့အကြုံများ အမြင်များ

ဖလှယ်ခြင်းနှင့် မိမိတို့အတွေးအမြင်များကို အုပ်စုဖွဲ့ ဆွေးနွေးခြင်းများ ပြုလုပ်ကာ အားတက်သရော ပူးပေါင်း ပါဝင်ခဲ့ကြပါသည်။

Critical Thinking and Problem Solving Training

Youth Entrepreneurship Training

GOVERNANCE PROGRAM

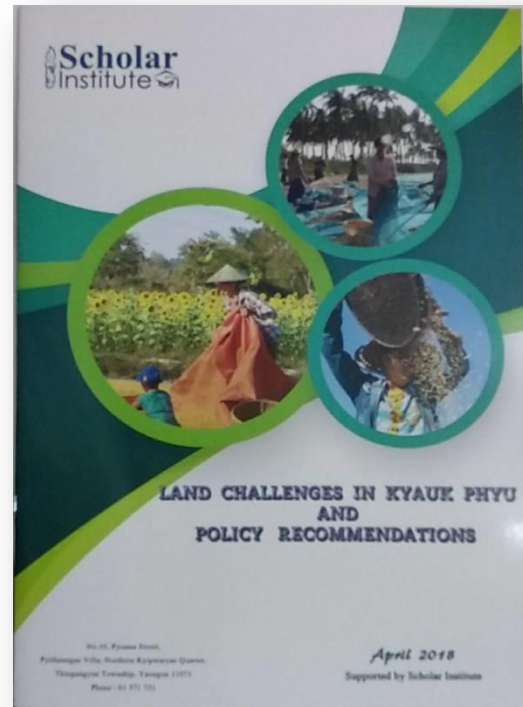

လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ချက်များ

ယခုလ မေလအတွင်းတွင် Scholar Institute ၏ စီမံကိန်းတစ်ခုဖြစ်သော Responsible Investment Project မှ နေ၍ အထူးစီးပွားရေးဇုန် တည်ဆောက်ရန် လျာထားသော နေရာများတွင် ၂၀၁၇ ခုနှစ် ဇွန်လ မှ ဩဂုတ်လအတွင်း ပြုလုပ် ခဲ့သည့် လေ့လာ ဆန်းစစ် ချက်တစ်စောင်ကို ထုတ် ဝေခဲ့ပါသည်။

အဆိုပါ လေ့လာဆန်းစစ်ချက်ကို ကျောက်ဖြူမြို့နယ်၏ ရှပ်ထွေး လှသော မြေအသုံးပြုခွင့် အခြေအနေနှင့် ပက်သက်၍ အကြမ်းဖျင်း သိရှိနိုင်ရန်နှင့် မြေယာ သိမ်းယူခြင်းကြောင့် ကျောက်ဖြူဒေသခံများ အပေါ် ကျရောက်လာမည့် သက်ရောက်မှုများ ကို သိရှိနိုင်ရန် အတွက် ပြုလုပ်ခြင်းဖြစ်ပြီး၊ ထိုသို့ ပြုလုပ်ရာတွင် သုတေသနအဖွဲ့မှ ဒေသခံ ဌာနဆိုင်ရာ အရာရှိများ၊ လွှတ်တော် အမတ်များ၊ ဌာနဆိုင်ရာ အရာရှိ ဟောင်းများနှင့် အရပ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းမှ ကိုယ်စားလှယ်များ စသည်တို့အား တစ်ဦးချင်းစီ လူတွေ့မေးမြန်းမှုများ၊ ကျေးရွာအုပ်စု (၇) အုပ်စုမှ ဒေသခံများနှင့် အုပ်စုလိုက် တွေ့ဆုံ ဆွေးနွေးခြင်းများအပြင်အထူးစီးပွားရေးဇုန် လျာထားနေရာရှိ အိမ်ထောင်စု ၃၃၀ ကို နမူနာ ယူ၍ စစ်တမ်းများ ကောက်ယူခြင်း တို့ဖြင့် လေ့လာဆန်းစစ်ချက်ကို ပြုလုပ်ထားပါသည်။ ယင်းဆန်းစစ်ချက် အတွင်း တွေ့ရှိမှုများကို “ကျောက်ဖြူမြို့နယ်မှ မြေယာဆိုင်ရာ စိန်ခေါ်ချက်များနှင့် မူဝါဒဆိုင်ရာ အကြံပေး

ချက်များ” ဟူသော အမည်ဖြင့် မူဝါဒစာတမ်းတို တစ်စောင် အား English၊ မြန်မာ နှစ်ဘာသာဖြင့် ပူးတွဲ ထုတ်ဝေခဲ့ပါသည်။

RURAL EDUCATION DEVELOPMENT PROGRAM

မှ

လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ချက်များ

Scholar Institute မှ နှစ်စဉ်နှစ်တိုင်း ပြုလုပ်လျက် ရှိသောကျေးလက်ဒေသပညာရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး အစီအစဉ်အရ ယခုနှစ် နွေရာသီကာလ ၂၀၁၈ ခုနှစ်၊ (မတ်လမှမေလအထိ) ၌လည်း၊ ရခိုင် ပြည်နယ်ရှိ မြို့နယ်လေးမြို့နယ်သို့ (ပေါက်တောမြို့နယ်၊ သံတွဲမြို့နယ်၊ ကျောက်ဖြူမြို့နယ်၊ ဝှံမြို့နယ်)သို့ စေတနာ့ဝန်ထမ်း ဆရာ၊ ဆရာမများမှ (၃)လတာ သွားရောက်တာဝန် ထမ်းဆောင်ခဲ့ကြပါသည်။

စေတနာ့ဝန်ထမ်း ဆရာ၊ ဆရာမများမှာ စစ်တွေ၊ မင်းပြား၊ ရန်ကုန်၊ ဖြူးမြို့ စသည့်ဒေသများမှ ပါဝင်ကြပါသည်။

စေတနာ့ဝန်ထမ်း ဆရာ၊ ဆရာမများ သွားရောက်တာဝန် ထမ်းဆောင်ခဲ့ကြသော ကျေးလက်ဒေသများမှာ ဆယ်သုံးတန်ကျေးရွာ၊ အုန်းနံချောင်းကျေးရွာ (ပေါက်တောမြို့နယ်) ဇင်ကျွန်းကျေးရွာ (ကျောက်ဖြူမြို့နယ်)၊ ဂျိတ်တောကျေးရွာ(ငပလီမြို့၊ သံတွဲမြို့နယ်)၊ သဲကုန်းကျေးရွာ (ကျွန်းလီမြို့နယ်ခွဲ၊ ဝှံမြို့နယ်) စသည်တို့ဖြစ်ကြပါသည်။

အဆိုပါ ဒေသများသို့ ကျေးလက်ဒေသ ပညာရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးတာဝန်ခံ ကိုဇင်မောင်မောင်မှလည်း ကိုယ်တိုင်ကိုယ်ကျ သွားရောက်ခဲ့ပြီး၊ စေတနာ့ဝန်ထမ်းဆရာ၊ ဆရာမများနှင့် ဒေသခံများအကြား လိုအပ်ချက်များကို ပံ့ပိုးကူညီ ညှိနှိုင်း ဆောင်ရွက်ပေးခဲ့ပါသည်။

SCHOLAR INSTITUTE မှ

မေလအတွင်း တခြားသော လုပ်ဆောင်ချက်များ

၂၀၁၈ ခုနှစ် မေလ (၁) ရက် နေ့မှ မေလ (၅) ရက်နေ့ထိ ရခိုင်ပြည်နယ် တောင်ကုတ်မြို့နယ် တွင် ကျင်းပသော ရခိုင်လူငယ် ညီလာခံ ဖြစ် မြောက် ရေးအတွက် Scholar Institute မှ နေ၍ အလှူငွေ ၁၀ သိန်း (ဆယ်သိန်းကျပ်တိတိ) အား ညီလာခံ တာဝန်ခံ ကိုထွန်းလှိုင်ထံသို့ ပေးအပ် လှူဒါန်းခဲ့ပါသည်။

Scholar Institute မှ ရခိုင်လူငယ် ညီလာခံသို့ ငွေအင်အား ထည့်ဝင်လှူဒါန်းခြင်းမှတ်တမ်း ဓာတ်ပုံ

ထို့ပြင် Scholar Institute မှ ရခိုင်လူငယ်ညီလာခံ ကျင်းပရာ (၅)ရက်တာ ကာလ အတောအတွင်း ညီလာခံ၏ ဆွေးနွေးပွဲ များတွင် Facilitator များ အနေဖြင့်လည်း ဝင်ရောက် ကူညီ ပံ့ပိုး ပေးခဲ့ ပါသည်။

Prospect Burma Scholarship Sharing @ Glory English Language Academy

၂၀၁၈ခုနှစ် မေလ(၁၄)ရက်နေ့ ၌ စစ်တွေမြို့ရှိ GLORY English Language Academy တွင် Prospect Burma Scholarship အခွင့်အလမ်းနှင့် ပတ်သက်သော ဟောပြောပွဲတစ်ခုကို Scholar Institute မှ (Prospect Burma Alumni တစ်ယောက် ဖြစ်သော) ကိုအောင်ရွှေဦးမှ နေ၍ သွားရောက် ရှင်းလင်း ဟောပြောခဲ့ ပါသည်။

ကိုအောင်ရွှေဦးမှ Glory English Language Academy တွင် Prospect Burma Scholarship နှင့် ပတ်သက်၍ ဆွေးနွေး ဟောပြောစဉ်

လူငယ် လူရွယ်များ အနေဖြင့် နိုင်ငံတာကာ ပညာသင်ဆုနှင့် သက်ဆိုင်သည့် အကြောင်းအရာ အချက် အလက်များ၊ လိုအပ် ချက်များကို သိရှိ ခြင်းဖြင့် အဆိုပါအခွင့်အလမ်းများကို စိတ်ပါဝင်စား လာပြီး ကြိုးစားအားထုတ်ကြစေရန်နှင့် အဆိုပါ Scholarship အခွင့်အလမ်းအား လျှောက်ထား မည်ဆိုပါက ကြိုတင်ပြင်ဆင်မှုများ ပြုလုပ်နိုင်ရန် ရည်ရွယ်လျက် စီစဉ် ဆောင်ရွက်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ Prospect Burma Scholarship အခွင့်အလမ်းနှင့် ပတ်သက်သော သတင်းအချက်အလက်များကို အောက်ပါ link များ အတွင်း ဝင်ရောက် လေ့လာနိုင်ပါသည်။

<https://prospectburma.org/scholarships/>
www.prospectburma.org/students

ဆောင်းပါးများ ကဏ္ဍ

(မှတ်ချက်။ ။ ဤဆောင်းပါးများတွင်ပါဝင်သော အတွေးအခေါ် အယူအဆများသည် ဆောင်းပါးရှင်များ၏ ယူဆချက်များသာဖြစ်ပြီး Scholar Institute ၏အဘိဓာန်များမဟုတ်ကြောင်းသိစေအပ်ပါသည်။)

အမှတ်ရစရာ အညာမြေ ထမင်းပိုင်း

ပိုးချေ

အညာမြေထမင်းပိုင်းအစ ကံကော်မြေမှ

၂၀၁၅ခုနှစ်တုန်းက တစ်နှစ်တာအတွက် Thabyay Foundationကပေးတဲ့ scholarshipနဲ့ kant kaw education centerမှာ Community Leadership and Social Study ဆိုတဲ့ Courseတစ်ခုကို တက်ခွင့်ရခဲ့တယ်။ တစ်နှစ်တာရဲ့ ကျောင်းပြီးရန် တစ်လအလိုမှာ service learning ဆရာက

သူ့ရဲ့ဘာသာရပ်အတွက် ကျေးရွာတွေမှာ တစ်လ တိတိသွားနေပြီး ကျေးရွာက ကလေးတွေကို ပြန်ပြီး စာသင်ပေးရန်နဲ့ ကျေးရွာမှာ သုတေသန တစ်ခုလုပ်ရမယ့် အစီအစဉ်ပေါ့။ ကျောင်းမှာ တစ်နှစ်ကို အတန်း ၃တန်းရှိတယ်။ Service learning သွားတဲ့အခါလည်း team-1 က လူတွေက team-3ကလူတွေ seniorတွေနဲ့ တွဲသွား ရတာပေါ့။ ကျောင်းမှာ တစ်နှစ်ကို ကျောင်းရဲ့ထုံးစံအတိုင်း service learning သွားပြီးပြန်လာမှ အောင်လတ်မှတ်ပေးမှာဆိုတော့ မသွားမဖြစ်သွားရမယ့်အစီအစဉ် တစ်ခုပါ။

ကျွန်မတို့ကျောင်းက တိုင်းရင်းသားတွေကို ရွေးချယ် သင်ကြားပေးတဲ့ ကျောင်းဆိုတော့ တိုင်းရင်းသား တွေကလည်း လူမျိုးစုံ၊ service learning သွားရမယ့် နေရာကလည်း နေရာစုံပေါ့။ ဘယ်သူတွေ ဘယ်နေရာကို သွားရမလဲဆိုတာ ကြိုပြောထားခြင်းမရှိလို့ ရင်ခုန်စွာနဲ့ စောင့်နေကြ ရတယ်။ တစ်ရက် ဆရာရဲ့အတန်းချိန်မှာ ဆရာက ဝင်လာပြီး ပြောတယ် “မင်းတို့သွားရမယ့်နေရာကို အတူတူသွားရမယ့် ပါတနာရဲ့နာမည်တွေနဲ့ Information board မှာ စာကပ်ထားတယ် သွားကြည့်ကြ” တဲ့။ ရင်တွေခုန်လိုက်တာမှ ဘယ်သွားရမယ်မှန်းမသိ ဘယ်သူနဲ့ သွားရမယ် မှန်းမသိလေ။ အတန်းထဲက လူတွေအကုန်လုံး Information board ဆီ ပြေးကြပြီလေ။ အသံတွေ ကလည်း ဆူညံလို့ပေါ့။ “ဟာ ကရင်ပြည်နယ်ကွ”၊ “ငါက ဧရာဝတီ”၊ “ငါက မန္တလေးတဲ့” ကြားနေရတာ အစုံပါဘဲ။ ကိုယ့် အလှည့် ရောက်တော့ ကြည့်ပြီလေ သေချာ တာက ရခိုင်ပြည်နယ် မဟုတ်ဘူး ဆိုတာ ပါဘဲ။ ဘာလို့လည်းဆိုတော့ ဆရာက အစောထဲက

ပြောထားတယ်လေ ကိုယ်လာတဲ့ဒေသကိုတော့ ပြန် မသွားရဘူး တခြားနေရာတွေကိုပို့မယ်ဆိုတော့ ဘယ်နေရာလည်း စာရွက်ထဲမှာ ရှာကြည့် လိုက် တယ်။ “ဟော....တွေ့ပြီ” မန္တလေးတိုင်း ၊ ညောင်တုန်းမြို့၊ စက်စက်ယိုကျေးရွာတဲ့။ စလာက တည်းက နာမည်ကဆန်းနေပြီ၊ စက်စက်ယိုတဲ့ ဘယ်လိုရွာလေးလည်းပေါ့။ ဒါနဲ့ ငါနဲ့သွား ရမယ့်လူ ဘယ်သူလည်းပေါ့ ထပ်ကြည့်၊ တွေ့ပြီလေ၊ ကင်မရာရိုက်တဲ့နေရာမှာ ကျောင်းမှာနာမည်ကြီး အစ်ကိုတစ်ယောက်ပေါ့၊ Documentation လေး တွေ လုပ်တာလည်း တော်တော် စိတ်ဝင်စား ဖို့ကောင်းတယ်၊ အော် ဒီအစ်ကိုဆိုမဆိုးပါဘူးပေါ့။ ပါတနာလည်းရပြီ၊ သွားရမယ့် နေရာလည်းသိပြီ ဆိုတော့ နောက်တစ်ပတ်ခရီးထွက်ရန် ပြင်ဆင် ကြပြီလေ။

အညာမြေခရီးစဉ်အစ

ကျွန်မရဲ့အညာမြေခရီးစဉ်က အခုမှစမှာပါ။ အဝေး ပြေးကွင်းကိုမနက် နနာရီအရောက်သွား အတူတူ သွားရမယ် အစ်ကိုနဲ့ကားဂိတ်မှာဆုံ ပုံရံ၊ ညောင်ဦး ကားကြီးကိုစီးပြီး ခရီးစထွက်ပြီလေ။ ကျွန်မတို့ စီးတဲ့ကားက ပုဂံထိရောက်ပေမယ့် ကျွန်မတို့ ဆင်းရဲ မယ့်နေရာက “ဗျတ္တလမ်းခွဲ”တဲ့ စိတ်ထဲ မှာတော့ ပြောမိတယ်၊ ပုဂံဗက်ကိုသွား လို့လား မသိဘူး နာမည်တွေကလည်း ဘယ်လို ကြီးလည်း ပေါ့။ လာကြိုမယ့်ရွာကလူတွေကို ဖုန်းဆက်တော့ ဗျတ္တလမ်းခွဲဆင်းရမယ်တဲ့။ ကိုယ်တွေက လမ်းတစ် ဝက်မှာဆင်းရမယ့် လူတွေဆိုတော့ ကားဆရာ ကြီး ကိုကြိုပြော ထားလိုက်တယ်။ ဗျတ္တလမ်းခွဲ ရောက်ရင် ပြောပါလို့။ မနက် နနာရီလောက်က ထွက်လာတာဆိုတော့ ညနေ ၅နာရီလောက်ဆို

ဗျတ္တလမ်းခွဲရောက်မယ်တဲ့။ မျက်လုံးထဲမှာတော့ တစ်လမ်းလုံးကိုယ့်သွားရမယ့်ရွာကို ပုံဖော်လာ တာ ပေါ့။ ညနေ၅နာရီ ဆယ်မိနစ်လောက်ဆိုတာနဲ့ ယာဉ်အကူလေးက ဗျတ္တလမ်းခွဲဆင်းမယ့်လူတွေ အဆင်သင့်ပြင်ထားပါ ရှေ့နားဆိုရောက်ပါပြီတဲ့။ လမ်းခွဲရောက်တော့ ကိုယ်တွေ ကားပေါ်က ဆင်းရပြီလေ။ ဗျတ္တလမ်းခွဲဆိုတာ ပုဂံဗက်ကို သွားတဲ့လမ်း၊ ရန်ကုန်ကိုသွားတဲ့လမ်းနဲ့ ပုပ္ပားကို သွားတဲ့လမ်းကို သုံးလမ်းခွဲထားတာကိုခေါ်မှန်း ကားပေါ် ကဆင်းပြီး လမ်းညွှန်ဆိုင်းပုဒ်ကိုမြင်မှ သဘောပေါက်တော့တယ်။ နောက်တစ်ခုက ဗျတ္တလမ်းခွဲဆိုတာ အရင်က မောင်ဗျတ္တက မယ်ဝဏ္ဏကို ပန်းဆက်ဖို့ ပုဂံကနေမြင်းနဲ့လာပြီး ပုပ္ပားကို နေ့တိုင်းပန်းလာဆက်လို့ ဗျတ္တလမ်းခွဲလို့ ရှေးလူကြီးတွေရဲ့ပါးစပ်ရာဇဝင်လို့လည်းပြောကြ တယ်လို့သိခဲ့ရတယ်။

ကားပေါ်ကဆင်းတာနဲ့ ရွာကဆရာတော်နှစ်ပါးနဲ့ ရွာရဲ့ နာရေးကူညီမှုကားကို မောင်းပေးနေတဲ့ အစ်ကို တစ်ယောက် လာကြိုနေကြတယ်။ ရွာရောက်တော့ မှောင်နေပြီလေ၊ ဘုန်းကြီး

ကျောင်း ထဲ ဝင်လိုက်တာနဲ့ ဆရာမလာပြီ။ ဆရာမ လာပြီဆိုပြီးအော်နေကြတဲ့ အသံတွေကို အရင်ဆုံး ကြားရတာပဲ။ ကျောင်းအောက်မှာလည်း တန်းစီ ပြီး ထိုင်နေကြတဲ့ ကလေးလေးတွေ အများကြီးပေါ့။ ထူးခြားတာက သူတို့ခေါင်းပေါ်က သျှောင်ပေစူး လေးတွေ၊ အရွယ်နည်းနည်းကြီးတဲ့ ကလေး တွေ ကြတော့ ဆံထုံးလေးတွေ၊ နောက်တစ်ချို့ကြတော့ တစ်ဝက်ကိုထုံးပြီး တစ်ဝက်ကို ဂုတ်ထောက်ရုံ လောက်ချထားပြီး ဆံမှိတ်လေးတွေချ ဘေးနှစ် ဖက်ကို အနောက်ဖက်က ရစ်ပြီးခွေ ထား ကြသေး တယ်။ ကျွန်မအတွက်တော့ စမြင်ကတည်းက အရာ အားလုံး အထူးအဆန်းဖြစ်ပြီလေ။ အရင် ကတော့ ရွာကိုလူစိမ်းရောက်ရင် တစ်ရွာလုံး လာကြည့်ကြတဲ့ အလေ့အထကို သိပေမယ့် ခုခေတ်မှာ ဒါမျိုးတွေ မရှိလောက်တော့ဘူးလို့ ကျွန်မစိတ်ထဲ ထင်ထားခဲ့မိတာလေ။ ခုတော့ ကလေးတွေကလည်း ကျွန်မကို ပြုံးစိစိနဲ့ ကြည့်နေ ကြတဲ့ပုံလေးတွေက ချစ်စရာလေးတွေ။ သူတို့တွေ အကုန်လုံး ဘုန်းကြီးကျောင်းမှာ နေကြတာ မဟုတ် ပေမယ့် ကျွန်မတို့ရောက်မယ်ဆိုလို့ မိဘတွေပါ လာပြီစောင့်နေကြတာတဲ့။

မိုးချုပ်နေတော့ ဘုန်းဘုန်းကြီးကို ဦးချ။ ရွာသူ ရွာသား တွေနဲ့ ကလေးတွေကိုနှုတ်ဆက်ပြီး ရွာက စီစဉ်ပေးတဲ့အိမ်မှာ နားဖို့သွားကြရတယ်။

တစ်လတာတည်းရှိခဲ့တဲ့အသွားတို့အိမ်လေး

ကျွန်မတို့ကိုလာကြိုတဲ့ ဆရာတော်ကားကို မောင်းပေးတဲ့ အစ်ကိုတို့ အိမ်မှာတည်းရတယ်။ သူတို့မှာ မိသားစုငါးယောက်ရှိတယ်။ အသွားရယ်၊ အဘရယ်၊ ကားမောင်းတဲ့အစ်ကိုရယ်၊ အသွားရဲ့

သမီးအစ်မရယ်၊ အစ်မရဲ့သမီးလေး တစ်ယောက် ရယ်ပေါ့။ ရေမိုးချိုး၊ ညစာစားပြီးအိပ် ချိန်ရောက် တော့ ရောက်တဲ့ညမှာ ပြဿနာစတင်ပြီ။ အသွား က ပြောတယ် ဆရာမလေးက မိန်းခလေးဆိုတော့ အိမ်ရဲ့ အနောက်ဖက်မှာ အိပ်တဲ့၊ ဆရာက ယောကျ်ားလေး ဆိုတော့ အိမ်ရဲ့အရှေ့ဖက်မှာ အိပ်တဲ့၊ ဟယ်...သွားပြီ ငါတို့ကို အိမ်ထဲမှာ မအိပ်ခိုင်းဘူးလားပေါ့။ အမှန်ကတော့ သူတို့ တွေက အရှေ့၊ အနောက်၊ တောင်၊ မြောက်ကို အမှန်တကယ် သိကြတဲ့ သူတွေပါ။ ကျွန်မတို့လို ရန်ကုန်မှာနေတဲ့လူတွေလို အထဲ အပြင်ဘဲ သိကြ တာမဟုတ်ဘူးလေ။ ကျွန်မကိုအိပ်ခိုင်းတဲ့ အိမ် အနောက်ဖက်ဆိုတာအိမ်ရဲ့ အနောက်ဖက် အခြမ်း မှာရှိတဲ့ အတွင်းအိပ်ခန်းလေးပါ။ အဲ့အခန်းလေး က သူတို့ မိသားစုတွေ ဘယ်သူမှ မအိပ်ကြဘူး၊ ဧည့်သည် လာမှ ပေးအိပ်ကြတယ်တဲ့။ နောက် စားပြီးသောက်ပြီး နည်းနည်းကြာတော့ အသွားက ထပ်ပြောတယ် ဆရာမလေး “အိပ်ချည်တော့တဲ့” ကိုယ့်ကနားမလည်ဟန်နဲ့ အသွားကိုကြည့်တော့ အသွားကထပ်ပြောတယ် အိပ်ချည်တော့လေတဲ့၊ မနက်ကြီးလင်းရင်လည်း ကျောင်းသွားရအုံးမယ်တဲ့၊ တိုင်ကတော့ စပတ်ပြီလေ၊ တစ်တိုင်ထဲ ပတ်တာ အားမရလို့ နှစ်တိုင်ဆင့်ပြီးပတ်တာပေါ့။ အိပ်ချည် တော့တဲ့၊ မနက်ကြီးလင်းတဲ့ ဘာသာ စကား တစ်မျိုးလားပေါ့။ “ဘယ်အိပ်ကို ချည် ရမှာ လည်း၊ ဟင် အသွား” ဆိုတော့ အော် ကားစီးလာရတာ ပင်ပန်းနေပြီ အိပ်ချည်တော့လို့ပြောတာတဲ့၊ ဒီ တစ်ခါ တော့ ကိုယ်သဘောပေါက်သွားပြီလေ၊ အိပ်ခိုင်းတာကိုး။ မနက်ကြီးလင်းဆိုတာက မနက် အစောကြီး ကိုပြောတာလေ။ စက်စက်ယိုရဲ့ အညာ လေသံလေးတွေနဲ့ အသားမကျနိုင်သေးတဲ့

ပထမညမှာ နောက်ရက်တွေ ဘာတွေများအသစ် အဆန်းတွေကြားရ ကြုံရအုံး မလည်းလို့ တွေးရင်း အိပ်ရာဝင်ခဲ့တာပေါ့။

အညာထမင်းပိုင်း

နေခဲ့တဲ့ တစ်လတာ ကာလလုံး မနက်စာကို ထမင်းချမ်း ပူပူလေးနဲ့ ဒေသစာအစားစာဖြစ်တဲ့ မကျည်းရွက်ချက်၊ မကျည်းရွက်ကို မြေပဲလှော်လေးကို ထောင်းပီး ဆီလေးနဲ့သုပ်ထား၊ ကြက်ငွေ့တောက်ချက်ဟင်းကတော့ မရိုးနိုင်အောင် စားခဲ့ရတယ်။ “ဆီကိုရေချိုး” ဆိုတဲ့စကားဟာ အညာဒေသနဲ့ သိပ်လိုက်ဖက်တယ်လို့ ကျွန်မထင်မိတယ်။ ဘာလို့လည်းဆိုတော့ စက်စက်ယိုမှာ ကြက်ငွေ့တောက်ချက်ရင် ဆီတွေကိုနစ်နေအောင်ထည့်ပြီး ကြက်သားနဲ့ငွေ့တောက်ရွက်ကိုဆီထဲက ဆယ်စားရတယ်လေ။

တစ်ရွာလုံးအဲလိုပုံစံမျိုးဘဲချက်ကြတယ်။ကျွန်မနားမလည်နိုင်တာက ဒီလောက်ဆီတွေများတဲ့ကြက်သားကို ဘယ်လောက်စားစား လုံးဝမအိတာပါဘဲ။ နေ့လည်စာစားပြန်တော့လည်း ကြက်ငွေ့တောက်ချက်လေး ပါလာပြန်တယ်။ ဆီလေးနည်းနည်းနဲ့ အကြွပ်ကျော်ထားတဲ့ ငရုတ်ကျော်နဲ့လေးကလည်း ထမင်းစားချင်စိတ်ကို နှိုးဆွနေသလို၊ ရေစိမ်ပဲလေးတွေကို ဆူးပုပ်ရွက်လေးနဲ့ ဟင်းရေ သောက်ကလည်း အညာရာသီဥတုနဲ့ လိုက် ဖက်ညီလှပါတယ်။ ထမင်းစားပြီးရင် အချို့တည်းရတဲ့ ဒေသထွက် ထန်းလျက်ခဲ၊ မြေပဲလှော်နဲ့ ရေနွေးကြမ်းကတော့ ကျွန်မအတွက်တော့ “အစာပိတ်” (နောက်ဆုံးအနေနဲ့ စားသော အစားအစာ) အနေနဲ့ အင်မတန်မှ အရသာရှိလှပါတယ်။

အညာမြေရဲ့ အမှတ်ရစရာ ထမင်းပိုင်းဆိုရင်တော့ ကျောင်းသားလေးတစ်ယောက်အိမ်မှာ စားခဲ့ရတဲ့ ထမင်းပိုင်းလေး အကြောင်းကို ထပ်ပြောရမယ်ထင်တယ်။ကျွန်မတို့တွေကစက်စက်ယိုကျေးရွာက၊ ကလေးတွေကို စာသင်ပေးဖို့လာတဲ့ ဆရာ၊ ဆရာမတွေဆိုတော့ရွာက လူတွေအားလုံးရဲ့ အလေးပေးခြင်း ကိုခံရတယ်လေ။ ဆရာ၊ ဆရာမဆိုရင် ကြည်ညိုလေးစားတတ်ကြတဲ့ တောရွာလေ့ လေးကတော့ ကျွန်မတို့ရင်မှာ အားနာ ပျော်ရွှင်မိရပါတယ်။

ကျွန်မတို့ရောက်တယ်ဆိုတဲ့ နေ့ကတည်း ကရွာမှာရှိတဲ့ ကလေးရှိတဲ့အိမ်တိုင်းက မိဘတွေဟာ ဆရာတော်ကျောင်းကို လာပြီး ထမင်းကျွေးဖို့ အတွက် စာရင်းလာပေးနေကြတဲ့ သဒ္ဓါတရားထက်သန်လှတဲ့ ရွာသူရွာသားများရဲ့ စိတ်နေစိတ်ထား များကိုလည်း ပေါ်လွင်စေပါတယ်။

တစ်ရက်သော ညနေမှာ စာသင်ပြီးပြန်ခါနီး ဆရာတော်ကဆရာမလေးတို့ ဒီနေ့သွားစားရမယ့်အိမ်ကတော့ထဲမှာ ဆိုတော့ နည်းနည်းစောစောသွားတဲ့ သူတို့တွေ ဆိုင်ကယ်နဲ့ လာခေါ်လိမ့်မယ်တဲ့။ သူတို့ရွာကလူတွေပြောတဲ့တောထဲဆိုတာကရွာရဲ့ အပြင်ဘက် ယာတောတွေထဲက အိမ်တွေကိုပြောကြတာ။ ရေမိုးချိုးပြီး ထမင်းစားလာခေါ်ကြတယ်။ ဟိုရောက်တော့ ထမင်း၊ ဟင်းတွေ ခူးခပ်ပြီး အိမ်သားတွေကို စောင့်နေကြပြီ။ ချက်ထားတဲ့ ဟင်းတွေကလည်းစုံလိုက်တာ။ စက်စက်ယိုမှာ အိမ်တိုင်းချက်တဲ့ ကြက်ငွေ့တောက်၊ ပဲရေစိမ် ဟင်းရေသောက်၊မကျည်းရွက်သုပ်နဲ့ နောက် ဟင်းတစ်မျိုးပေါ့။ ဘာဟင်းမှန်းတော့ ကျွန်မလည်း မသိသေးဘူးလေ။ ကြက်ကြော်များလားပေါ့။

ကျွန်မလည်း ထမင်းစားဖို့ ထမင်းပိုင်းထဲထိုင်တော့ အိမ်ရှင်ဦးလေးကြီးက ဆရာမ...ဆရာမ မစားခင် ဟင်းဖိုး အရင်ပေးအုန်းတဲ့လေ။ ကျွန်မလည်း ချက်ချင်း ဆိုတော့ ကြောင်တောင်တောင် ဖြစ်သွားတယ်။ စနေတယ် ထင်တာပေါ့။ ရယ်ပြလိုက်တော့ ဦးလေးကြီးက ထပ်ပြောတယ်။ ဆရာမရယ် ဟင်းဖိုးကတော့ တကယ်ပေးရမယ်တဲ့ ဘာလို့လည်းဆိုရင် ကျုပ်တို့အိမ်မှာချက်တဲ့ဟင်းက တခြားအိမ်ကချက်တဲ့ ဟင်းတွေနဲ့မတူတဲ့ ဟင်းတစ်မျိုးပါလို့တဲ့။ ဘာဟင်းလည်းဆိုတော့ ဆရာ၊ ဆရာမ တို့ကို ကျွေးချင်လွန်းလို့တော့ပစ်ထားတဲ့ ယုန်သား တဲ့။ ယုန်သားဆိုတော့ နည်းနည်းလန့်သွားတယ် တစ်ခါမှလည်း မစားဖူးဘူးလေ။ ဒါပေမယ့် ကျွန်မကလည်း စားသာမစားဖူးတာ အစားရွေး လွန်းတဲ့သူ မဟုတ်ဘူးဆိုတော့ စားကြည့်မယ်ပေါ့။ “ပိုက်ဆံက ဘာလို့ပေးရမှာလဲ ဦးလေး”၊ “ဘယ်လောက်ပေးရမှာလဲ” ဆိုတော့ “တစ်ရာ၊နှစ်ရာလည်းပေးလို့ရပါတယ်” ပိုက်ဆံပေး တယ်ဆိုရင်ရပါပြီတဲ့။ “ဘာကြောင့်ပေးရတာလဲ” ဆိုတော့ သူတို့မှာအယူရှိတယ်တဲ့ ယုန်သား နဲ့ ကျွေးလိုက်တဲ့ ဧည့်သည်ဆိုရင် နောက်တစ်ခါ

အဲ့အိမ်ရှေ့ရောက်ရင် လာလည်ဖို့မပြောနဲ့ လှည့် တောင် မကြည့်ဘူးတဲ့။ ယုန်ပြေးသလို ပြေးရောတဲ့။

အဲတာကြောင့် ဆရာ၊ ဆရာမတို့နောက်တစ်ခါ မလာ ကြမှာစိုးလို့ ဝယ်စားပိုင်းတာပါတဲ့။ ဒါနဲ့ ကျွန်မလည်း ဖုန်းလွယ်အိတ်လေးထဲက အကြွ နှစ်ရာတန်လေး တစ်ရွက်ထုတ်ပေးလိုက်တယ်။ ဒါဟာလည်း ကျွန်မအတွက် ထူးဆန်းပြီး ချစ်စရာ ကောင်းတဲ့ ဓလေ့လေးတစ်ခုပါဘဲ။ စားပြီး တော့ လည်း အချို့တည်းဖို့အတွက် ယူလာတဲ့အရာက နွားနို့ကျော်တဲ့ ကျွန်မအတွက်တော့ ထူးဆန်းပြီးရင်း ထူးဆန်းနေတာပါဘဲ။ နွားနို့ကို သေချာကျိုပြီး ခဲလာမှ ထပ်ကျော်ထားတာတဲ့လေ။ အရသာက ချိုအီ၊ ဆိမ့်လေးပါဘဲ။ ဧည့်သည်ကို အထူး တန်ဖိုး ထားပြီး ဖွယ်ဖွယ်ရာရာ အကောင်းဆုံးတွေကို ချက်ပြုတ် ကျွေးခဲ့တဲ့ တောသူတောင်သားတွေရဲ့ ရိုးသားဖြူစင်တဲ့ စေတနာတွေကတော့ အထင်း သားမြင်တွေ့ခဲ့ရပါတယ်။ အဲဒီညက အိပ်ယာ ဝင်တော့ ထမင်းစားပြီးပြန်ခါနီး ဦးလေး ကြီး ပြောလိုက်တဲ့ စကားလေးကို အမှတ်ရ နေသေး တယ်။ ဆရာမရေ ယုန်သားနဲ့စားထားလို့ အိပ်နေတုန်း ယုန်လေးလို ထပြေး နေအုန်းမယ် နော်တဲ့။ ယုန်လိုတော့ “ထ”မပြေးခဲ့ပေမယ့် အဲဒီညက စားခဲ့တဲ့ ယုန်သားနဲ့ နွားနို့ကြော် ထမင်းပိုင်းလေးကို အခုထိအမှတ်ရနေတုန်းပါဘဲ။ စက်စက်ယိုရွာရဲ့ယဉ်ကျေးမှု အမွေအနှစ်ဖြစ်တဲ့ သျှောင်ထုံး ထိန်းသိမ်းပုံတွေ၊ မိုးခေါင်ရေရှားလို့ “အဖေမသိရွာ”လို့ ဖြစ်လာပုံ လေးတွေနဲ့ ကျေးရွာရဲ့ ချစ်စရာ ဓလေ့စရိုက် အကြောင်းလေး တွေကိုတော့ နောင်များ ကြုံကြိုက်မှ မျှဝေ ပေးပါအုန်းမယ်။

.....*

နေပြည်တော်သို့ခရီးတစ်ခေါက်

ဘကြီးမြို့

လွန်ခဲ့တဲ့ မတ်လက နေပြည်တော်ကို သွားဖို့ အကြောင်း ကဖန်လာခဲ့တယ်။ အလည် အပတ် ခရီးမဟုတ် တဲ့ အလုပ်ကိစ္စ တစ်ခုနဲ့ သွားတဲ့ ခရီးဆိုပေမဲ့ အရင်က အလုပ်အတူ လုပ်ခဲ့ဖူးတဲ့ လုပ်ဖော် ကိုင်ဖက်တွေနဲ့ အတူတူ သွားကြရတော့ လမ်းခရီးက ပျော်ရွှင်စရာတွေနဲ့ပါပဲ။ အလုပ်ကိစ္စ အကြောင်း တိတိကျကျပြောရရင်တော့ National MSME Development Strategy Workshop မှာ Facilitator လုပ်ပေးဖို့ပါ။ လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက် ဟောင်း တွေ အပြင် ပွဲကိုကူညီပေးမဲ့ မိတ်ဆွေ အသစ်တွေလဲပါလာတော့ ကားပေါ်မှာပဲ အချင်း ချင်းမိတ်ဆက်ကြအတွေ့ကြုံတွေ့မျှဝေကြနဲ့ ပျင်းချိန် တောင်မရလိုက်အောင်ပါပဲ။

အဲ့ဒီနေ့က တိုက်တိုက်ဆိုင်ဆိုင်ပဲ သမ္မတအသစ် ရွေးချယ်ပွဲ ကို ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်မှာ ကျင်းပ

နေချိန်ဆိုတော့ ကားပေါ်မှာ ပါလာသူအားလုံးက နယ်ပါယ်အ သီးသီးမှာ တက်ကြွ လှုပ်ရှား သူတွေ ဆိုတော့ဒီလိုကိစ္စမျိုးမှာ တက်ကြွ တဲ့ကြက်ဖ တွေလို ပေါ့ Facebook က live လွှင့်နေတဲ့ သမ္မတရွေးချယ်ပွဲကို ကြည့်ရင်း မဲရသူကရေနဲ့ သမ္မတရွေးချယ်ပွဲက ဘယ်လောက်စည်ကားသလဲ တော့ မသိဘူး ကျွန်တော်တို့ရဲ့ ကားကလေးပေါ်မှာ တော့ပွဲကအတော်စည်လေရဲ့။ ဒီလိုနဲ့ စကားတွေ ပြော ကြအချင်းချင်း စနောက်ကြ နဲ့ အချိန်တွေ ဘယ်လို ကုန်သွားမှန်းတောင် မသိလိုက်ချိန်မှာ ပတ်ဝန်း ကျင်ကို စူးစမ်းကြည့်လိုက်တော့ Super Custom ကားကလေးက နေပြည် တော်ရဲ့ ကျယ်ဝန်းလှတဲ့ လမ်းတွေပေါ် ကိုတောင် ရောက်လို့ နေပြီ။

ဟိုတယ်ရောက်တဲ့အခါ ကိုယ်နေရမဲ့ အခန်း အသီး သီးကို သွားပြီးအနားယူကြတာပေါ့။ အခန်းထဲ ရောက် လို့ Internet ဖွင့်လိုက်တဲ့အခါမှာတော့ Messenger က Facilitator Teen Group ကနေ Message ဝင်လာပါလေရော။ “ နောက်တစ်နာရီ နေရင် Lobby မှာအစည်းဝေးလုပ်ဖို့ဆိုကြမယ်” Lobby မှာ လူဆိုတော့ နောက်နေ့ပွဲအတွက် လိုအပ် တာတွေ ဆွေးနွေးကြရင်း ပေါ့ပေါ့ပါးပါးပါပဲ။ နိုင်ငံတော်အဆင့် အသေးစားနဲ့ အလတ်စား စီးပွားရေး လုပ်ငန်းများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး မဟာဗျူဟာ ရေးဆွဲဖို့အတွက်ပွဲဆိုတော့ ဝန်ကြီးဌာန အသီး သီးက လာကြမည့်ပွဲပါပဲ။ အဓိက စီစဉ် ဆောင်ရွက် ကြသူတွေက စက်မှုဝန်ကြီးဌာနနဲ့ Freidch Norman Foundation အဖွဲ့ပဲ ဖြစ်တယ်။ ဒီ National MSME Development Plan ကို ကူညီရေးဆွဲပေးမဲ့ ပညာရှင်ကတော့ Mis Yolenda

ဆိုသူပါ။ ၂ ရက်တာအတွင်း ဆွေးနွေးကြည့်ခန်းကြမ်းဖြင့် အချိန်တွေ ကုန်တာ မြန်လွန်းသလိုတောင် ခံစားမိပါတယ်။ Facilitator Team ကလဲ အကောင်းဆုံး ကူညီပံ့ပိုးမှုတွေကို ပေးနိုင်ခဲ့ကြတယ်။ ဆွေးနွေးပွဲအတွင်း ကိုယ်တာဝန်ယူရတဲ့စားပွဲဝိုင်းအတွင်း ဌာနအသီးသီးက ပုဂ္ဂိုလ်တွေ ရဲ့ မြန်မာနိုင်ငံအတွင်းက MSME ကဏ္ဍရဲ့ အားသားချက် အားနည်းချက်တွေအပြင် ဥပဒေရေးရာ ကိစ္စရပ်တွေပါဆွေးနွေးကြတဲ့အခါ (၂)ရက်တာဟာ မြိုင်မြိုင် ဆိုင်ဆိုင်ပါပဲ။ အသေးစားအလတ်စား စီးပွားရေးလုပ်ငန်းတွေ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာဖို့အတွက် ဆိုရင် အဓိကလိုအပ်တာက လမ်းပန်း ဆက်သွယ်ရေးကဏ္ဍ၊ လျှပ်စစ်မီးရရှိရေးအစရှိသည့် အခြေခံလိုအပ်ချက်တွေကို နိုင်ငံတော်အနေနဲ့ ကူညီဖြည့်ဆည်း ပေးမှသာ အသေးစားအလတ်စား စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ အတွက် အထောက်အကူပြုနိုင်မှာပဲဖြစ်တယ်။

တက်ရောက် ဆွေးနွေးသူတွေ အနေနဲ့က နိုင်ငံအတွင်း လျှပ်စစ်မီး အလုံအလောက်ရရှိ ဖို့ ကစ္စရပ်များကို ရှုထောင့်အစုံစုံက ဆွေးနွေးကြတဲ့အခါ အသိပညာတွေလဲတိုးပွားရပြန်ပါတယ်။တချို့အချိန်တွေဆို ဌာနအချင်းချင်း အမြင်မတူတာလေးတွေရှိပြန်တော့ အချင်းချင်း ပညာပြိုင်ခန်းတွေကိုလဲ ရင်သက်ရှုမောဖွယ် ကြည့်ကြရပြန်တယ်။ SME ကဏ္ဍဖွံ့ဖြိုးဖို့ဆိုတာကလဲ စက်မှု ဝန်ကြီးဌာန တစ်ခုတည်းနဲ့အလုံး စုံသက်ဆိုင်နေတာ မျိုးလဲ မဟုတ်ပြန်တော့ဆက်စပ်နေတဲ့ဌာနအသီးသီးက အားလုံးချိတ်ဆက်ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက် ရမည့် သဘောကိုလည်း သင်ခန်းစာရခဲ့တယ်။ နိုင်ငံအတွင်းက MSME လုပ်ငန်းတွေရဲ့ အခြေနေကို သိရှိ

နားလည်ပြီး အကဲဖြတ်နိုင်စေဖို့ ASEAN အဆင့်တိုင်းတာတဲ့ Indicators တွေကို သိခွင့် ရခဲ့ပါသေးတယ်။ ဆွေးနွေးပွဲ (၂)ရက်တာလုံးမှာ တက်ရောက်လာသူတွေက တက်တက် ကြွကြွ ဆွေးနွေးခဲ့ကြတာ အချိန်တောင် မလောက်နိုင်အောင်ပါပဲ။ ဆွေးနွေးပွဲကြီးပြီးချိန်မှာတော့ အပြန်လမ်းဟာ ပိုမိုပေါ့ပါးလွတ်လပ်လို့ နေပြန်တယ်။ ရန်ကုန်အပြန် ခရီးတစ်လျှောက် ဆွေးနွေးပွဲကအတွေ့ကြုံတွေကို စားမြုပ်ပြန်ရင်း ခရီးစဉ်တစ်ခုလုံးက ဝေဝေ ဆာဆာ ရှိလှပါတယ်။ တာဝန်တွေဆိုတာကလဲ တစ်ခုပြီးရင် နောက်တစ်ခုက အဆင်သင့်ရှိနေတက်တာမို့ နောက်ထက်ရောက်လာတဲ့ တာဝန်တွေကို ကျရာနေရာ ကနေ နိုင်ရာကို ထမ်းရွက်ရင်း အပြီးသက်ထွက်လာမယ့် ကျွန်တော်တို့နိုင်ငံစီးပွားရေးအတွက် အရေးပါလှတဲ့ National MSME Development Plan ကြီးကိုသာစောင့်ဆိုင်း ရင်း.....

မြောက်ဦး မှသည်....

ဇွဲး

"မြောက်ဦး" ဤနာမသည် ရက္ခိုင့်တို့၏ အသည်းပွတ် အထွက်အမြတ်ထားရာ ဒေသကို ရည်ညွှန်းရာ ဖြစ်သလို မြန်မာပြည်သူများ ၊ နိုင်ငံခြား ခရီးသွားများနှင့်လည်း စိမ်းသည့် ဒေသဟုတ်။ ရက္ခိုင့်သမိုင်းတွင် ခေတ်ကြီး(၄) ခေတ် ရှိခဲ့ရာတွင် မြောက်ဦးခေတ်သည် အင်အား အတောင့်တင်းဆုံး ခေတ်တစ်ခေတ် ဖြစ်ခဲ့သည်။ ရက္ခိုင့်ဘုရင့်နိုင်ငံတော်ကို အုပ်စိုးခဲ့သူ မင်းဆက်များ နိဂုံးချုပ်ခဲ့ရာ ခေတ်တစ်ခေတ်ဆိုလည်း မမှားပေ။

မြောက်ဦးထီးနန်းကို ဘုရင်မင်းစောမွန် စတင် တည်ထောင်ခဲ့ပြီး နောက်ပိုင်းမင်းဆက်များ လက်ထက်တွင် အာရှ၏ အချမ်းသာဆုံး စာရင်းဝင်မြို့တော် တစ်ခုဖြစ်ခဲ့သည်။ ပေါ်တူဂီ၊ ဒက်ချ် ၊ ဂျပန် စသည့် နိုင်ငံစုံ ကြေးစား စစ်သည်များကို စုဖွဲ့ထားသည့် စစ်တပ်ကြီးများ ပိုင်ဆိုင်ဖူးခဲ့ပြီး ဒေသတွင်း တိုက်ရည် ခိုက်ရည်

ကောင်းသော ရက္ခိုင့် ရေတပ်မတော်ကြီးကို လည်း ပိုင်ဆိုင်ခဲ့ဖူးသည်။ ဘုရင် သီရိ သုဓမ္မ ရာဇာ ခေါ် မင်းခရီး အုပ်စိုးခဲ့စဉ် ရက္ခိုင့် ဘုရင့် နိုင်ငံတော်ကို ရောက်ရှိခဲ့သူ ပေါ်တူဂီ ဘုန်းတော်ကြီး မန်နရစ် ရေးသားခဲ့သည့် သမိုင်း အထောက်အထားများအရ လက်ရှိ ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်မြို့တော် ဒက္ကာအပါအဝင် ဘင်္ဂါ (၁၂) မြို့ကို သိမ်းပိုက်နိုင်ခဲ့သည် အထိ မြောက်ဦးခေတ် ရက္ခိုင့်ဘုရင်များ တန်ခိုး ထွားခဲ့သည်။ မည်သို့ပင်ဆိုစေကာမူ လောကဓံ အလှည့်အပြောင်းဒဏ်ကို မြောက်ဦး မခံနိုင်ခဲ့။ ခရစ်နှစ် ၁၇၈၄ ဒီဇင်ဘာ နောက်ဆုံး နေ့ရက်များ နှင့် ခရစ်နှစ် ၁၇၈၅ ဇန်နဝါရီ ပထမပတ်များတွင် မြောက်ဦးနန်းတော်မှ ရက္ခိုင့် အောင်လံတော် မြေခခဲ့ရသည်။ ထိုစဉ်က အုပ်စိုးသူ မဟာသမ္မတရာဇာ၏ ခေါင်းဆောင်မှု စွမ်းရည်ညွှန်းမျှော်ကြောင့် ပေလောမသီ၊နန်းတွင်းအရှုပ်အရှင်းများမှသည် ညီညွတ်မှုပြုကွဲခဲ့ပြီး အရှေ့ဖက် အမရပူရ ဘုရင်ဘိုးတော်မောင်ဝိုင်း၏အမိန့်ဖြင့် အမရပူရ အိမ်ရှေ့စံမှ ဦးဆောင်ကာ မြောက်ဦးကို သိမ်းပိုက်ခဲ့သည်။ ဤကား အတိတ်မှ မြောက်ဦး ပေတည်း။

လက်ရှိကာလတွင် "မြောက်ဦး "သည် ခရိုင်ရုံး စိုက်ရာမြို့အဖြစ် သူ၏ တာဝန်များကို ကျေပွန် ဆဲပင်။

အတိတ်၏ ခန်းနားမှုလက်ကျန်များအဖြစ် ရှေးဟောင်း လက်ရာအမွေအနှစ်များ တစ်ပုံ

တစ်ပင် ဖြင့် မြောက်ဦးသည် လှပဆဲ လှပမြဲ ပင်ဖြစ်သည်။ ထိုရှေးဟောင်းလက်ရာ အမွေ အနှစ်များ ကြောင့်ပင် ပြည်တွင်း ပြည်ပ ခရီးသွား များကို ဆွဲဆောင် နေလျက် ရှိနေသည်။ မြောက်ဦးတွင် ထင်ရှားသည့် နေရာများ ၊ ဘုရား ပုထိုး စေတီများ အများ အပြားရှိသည်။ "သဇင်ပန်းခိုင် တစ်မြိုင်မြိုင် ရခိုင်ဘုရားပေါင်း" ဟု တင်စား ကြသည် မဟုတ်ပါလော။

မြောက်ဦး နန်းတော်ရာသည် ရက္ခိုင့်သူ ရက္ခိုင့်သားတို့ ဦးညွှတ်ရာ ကုန်းမြေ ဖြစ်သကဲ့ သို့ ကမ္ဘာလှည့် ခရီးသွားများ စိတ်ဝင်တစား လေ့လာလေ့ရှိကြသောနေရာဖြစ်သည်။ ထို့ပြင် သျှစ်သောင်း ၊ ကိုးသောင်း၊ ထုက္ကံသိမ် စသည့် ဘုရားပုထိုးများမှာထင်ရှားသည်။

ထို အထဲမှ သျှစ်သောင်းပုထိုးတော်ကြီးသည် တည်ဆောက်ထားသည့် ပုံစံအနေအထား ကြောင့်သာမက ၎င်းတည်ဆောက်စဉ်က တည်းက ပါဝင်စီရင်ထားသော အင်းအိုင် မုန္တန်များ ၊ အလွန်လက်ရာမြောက်သော ရှေးဟောင်း လက်ရာများကြောင့် လူသိများ သည်။ သျှစ်သောင်းဘုရားပွဲကို နှစ်စဉ်နှစ်တိုင်း စည်ကား သိုက်မြိုက်စွာ ကျင်းပလေ့ရှိသည်။ ရက္ခိုင့်ရိုးရာ အားကစားနည်းများ ဖြစ်သည့် ပြိုင်လောင်းပြိုင်ပွဲများ၊ သန်မာမှုနှင့် လျင်မြန်မှု ကို အလေးပေး၍ ယှဉ်ပြိုင်ရသော "ကျင်" (ကျားယင်) ပြိုင်ပွဲများ ပါဝင်သည့်သည်။ ထို့အပြင် ရက္ခိုင့်ပြည်၏ ဒုတိယ သင်္ကြန်ဟု

ထင်ရှားသည့် ရေပေါ်သင်္ကြန်ကြောင့် စိတ်ပါ ဝင်စားမှုဖြင့်တက်ပြီး အနယ်နယ်အရပ်ရပ်မှ ရက္ခိုင့်သူ/သားများ ပါဝင်ဆင်နွှဲလေ့ရှိသည်။

သျှစ်သောင်းဘုရားပွဲ ကဲ့သို့ ပွဲတော်များ ကျင်းပပါက အမှိုက် ပြသနာသည် ပွဲစီစဉ် သူများအတွက် အလွန်ခေါင်းခဲ ရသော စိန်ခေါ်မှု တစ်ရပ်ဖြစ်သည်။ ဤ စိန်ခေါ်မှုကို ကူညီဖြေရှင်းရန် မြောက်ဦးမြို့ မှ တက်ကြွသော လူငယ်များမှ ဦးဆောင် ၍ [#KeepMraukOoClean](#) အမည်ရှိ လှုပ်ရှားမှု တစ်ခုကို ဘုရားပွဲတော်မတိုင်မှီ စတင် လှုပ်ရှားခဲ့ကြသည်။

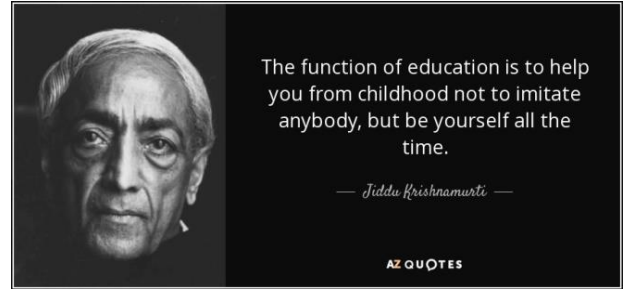
မြောက်ဦးလူငယ်များသည် online campaign သာမက မြောက်ဦးမြို့တွင်းတွင် sticker များ ၊ Vinyl များဖြင့် သျှစ်သောင်း ဘုရားပွဲတော် ရက်များ မတိုင်မှီ ပညာပေး လှုပ်ရှားမှုများ ပြုလုပ်ခဲ့ကြသည်။ ထို့အပြင် စံပြအဖြစ် လူငယ်များ စုပေါင်းအမှိုက်ကောက်ခြင်း၊ သျှစ်သောင်း ပုထိုးတော် ဂေါပကအဖွဲ့၏ အကူအညီ ဖြင့် မြောက်ဦးမြို့တွင်းတွင် အမှိုက်ခြင်းများ ချထားခြင်း ပြုလုပ်ခဲ့ကြပြီး၊ ညဖက်ပွဲခင်းထဲတွင် projector ဖြင့် ပညာပေး video တိုများ ပြသကြသည်။ ကမ္ဘာလှည့် ခရီးသွားများ စိတ်ဝင်တစား လေ့လာရာဒေသ၊ ပြည်တွင်းခရီးသွားများ စိတ်ဝင်စားမှု မြှင့်တက် နေချိန်တွင် ဤကဲ့သို့ campaign ပြုလုပ် ခဲ့ကြသည့် မြောက်ဦးလူငယ်များ၏ စိတ်ဓာတ်

နှင့် အတွေးအခေါ်ကား ချီးကျူး အသိ အမှတ်ပြုထိုက်ပေသည်။

ဒေသတစ်ခု နိုင်ငံတစ်ခု ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးတွင် လူငယ်များ၏ အခန်းကဏ္ဍ အရေးကြီးပုံကို ဤနေရာတွင် မျက်ဝါးထင်ထင် တွေ့ရခြင်း ပင်ဖြစ်သည်။ လူငယ်များ၏ တီထွင်ကြံဆ နိုင်စွမ်းနှင့် တက်ကြွစွာ ပူးပေါင်းပါဝင်တတ် သော အမူအကျင့်ကောင်းများကို အခြေခံပြီး လက်ရှိမြောက်ဦးသည်အတိတ်မှာ အိပ်မောကျ မနေတော့ချေ ။ ဤ အမူအကျင့်ကောင်းများကို သျှစ်သောင်းဘုရားပွဲသို့ လာရောက်သည့် အနယ်နယ်အရပ်ရပ်မ၊ ရကွိုင်လူငယ်များအနေ ဖြင့် ရကွိုင်တို့၏နလုံးသားဖြစ်သောမြောက်ဦးမှ တဆင့် မိမိတို့ဒေသများသို့ ပြန့်ပွားစေရန် အားထုတ်သင့်ပေသည်။

အဖက်ဖက်မှ နိမ့်ကျနေသည့် အခြေအနေများ ကြားတွင် လူငယ်တို့၏ တာဝန်ယူမှု တာဝန်ခံ တတ်မှုကို အရင်းတည်၍ အမှိုက်ကင်းစင်သည့် မြောက်ဦးအဖြစ် တဖန်ပြန်လည်နိုးထနိုင်စေဖို့ ဆုတောင်းလျက်.....။

.....*.....

စစ်မှန်တဲ့ ပညာရေး ဆောင်ရွက်ချက်က ဘာလဲ

(The function of education) – Part I

မင်းထက်

ကျနော်တို့ ကိုယ်တိုင် မေးဖူးကြမှာပါ ပညာရေး ဆိုတာ ဘာလဲ၊ အမှတ်ကောင်းရဖို့ စာမေးပွဲအောင်ဖို့ ကျောင်းသွားပြီး ဘာသာရပ်မြောက်များစွာကို လေ့လာ သင်ယူဖို့။ အဲဒါ ပညာရေးတဲ့လားဆိုတဲ့ မေးခွန်း ပေါ့၊ ဒီမေးခွန်းက ကျောင်းသားတွေ၊ ဆရာ/မတွေ၊ ဒီကမ္ဘာကြီးကိုချစ်မြတ်နိုးတဲ့ လူတိုင်း မေးသင့်ပါတယ်။ စာမေးပွဲအောင်ဖို့ အလုပ်ကိုင် အခွင့်လမ်းကောင်းရဖို့ ကြိုးစားကြတယ်။ သို့သော် ရှင်သန်မှု ဖြစ်စဉ်တစ်ခုလုံးကို နားလည်နိုင်တဲ့ ပညာရေးနဲ့တော့အလှမ်းဝေးနေဆဲ။ အလုပ်ကိုင် ကောင်းရဖို့က လိုအပ်တယ်ဆိုသော်ငြား၊ အသက်ရှင်သန်မှု ဖြစ်စဉ် အားလုံးဟာ အလုပ်ချည်း သက်သက်မဟုတ် ဘူး၊ ပညာသင်ယူတာဟာ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း တစ်ခုတည်းကို အာရုံစိုက်ရင် အခြားသော အရေးပါတဲ့ အချက်တွေနဲ့ လွဲချော်သွားမှာဖြစ်ပါတယ်၊ ဘဝရှင်သန်မှု ဖြစ်စဉ် အားလုံးကိုနားလည်သဘောပေါက်ခြင်းက ရှုပဗေ၊ စာရင်းအင်း အတွက်ချက် ပညာရပ်တွေကို အခြေခံတဲ့ ဘာသာရပ်တွေ သင်ယူခြင်းထက် အရေးပါလှတယ်။

ဒီတော့ ဆရာ/မတွေဖြစ်ပါစေ၊ ကျောင်းသူ/သား တွေဖြစ်စေ ပညာသင်ယူရကြတယ်။ ပညာတတ် ဖြစ်ချင်ကြတယ်။ ဒါတွေဟာ ပြည့်စုံတဲ့ လုံလောက်သော ဘဝအဓိပ္ပါယ်တဲ့လား။ အသက်ရှင်သန်ခြင်း ဖြစ်စဉ်မှာ အခြား ထူးခြား တာ တွေရှိတယ်။ ငှက်တို့၏ သဘာဝ၊ ပန်းပင် လေး တွေရဲ့ ဝတ်မှုန်ကူးမှု ရုက္ခဗေဒ အခြင်းရာတွေ နိဗ္ဗန်အယူဆနဲ့ ငါးတွေရှင်သန်နေသော ချောင်းငယ်အင်းမအိုင် ပင်လယ်ပြာကျယ်ကြီး ကြောင်းတွေ၊ လူသားမျိုးနွယ်စုတွေကြားမှာ အတော မသတ်နိုင်သေးတဲ့ စစ်ပွဲတွေ၊ တရားဘာဝနာတွေ၊ ဘာသာရေး ကိုးကွယ်မှု အယူဆတွေ လူတွေရဲ့ အတွင်းစိတ်သဏ္ဌာန်ထဲမှာ ပုန်းခိုနေတဲ့ မနာလို မုန်းတီးမှု၊ စိတ်ခွန်အား၊ ကြောက်လန့်ခြင်း၊ စိုးရိမ်ပူပန်ခြင်း၊ စည်းစိမ်ချမ်းသာကြွယ်ဝမှု ခံစားချက်တွေ လည်းတွေ့ရဲ့ အသက်ရှင်သန်မှု ဘဝဖြစ်စဉ်နဲ့ ဆက်စက်နေကြတယ်။ ဒီလိုပဲ ဘဝဆိုတာ များစွာသော နားလည် သဘောပေါက်မှုပေါ်မှာ အခြေခံတည်ဆောက်ရတယ်။ သို့သော် တို့တွေဟာ ဘဝ၏ အနည်းငယ်သော အစိတ်အပိုင်း ဒေါင့်တစ်နေရာမျှကိုသာ နားလည်ဖို့ ကြိုးစား ကြတယ်လေ။ ကျနော်တို့တွေဟာ စာမေးပွဲ အောင်ဖို့ ကြိုးစားတယ်။ အလုပ်ရတယ်။ အိမ်ထောင်ပြုတယ်။ ကလေး မွေးတယ်။ ပြီးတော့ လူ့ဘဝဟာ စက်ကြိယာလို ပိုအလုပ်ရှုပ် သွားပြန်တယ်။ ဖြစ်တည်မှုဘဝမှာ ရုန်းကန်လှုပ်ရှားကြရင်း စိုးရိမ်ပူပန်မှုတွေ သောကတွေ စိတ်မချမ်းမြေ့ ဖွယ်ရာတွေကသာ အသက်ရှင်သန်မှု၏ သင်္ကေတဖြစ်လာ တော့တယ်။ ဒါတွေဟာ ဘဝဖြစ်တည်မှုအားလုံးကို နားလည် သဘောပေါက်တာ မဟုတ်ဘူး။

ယောကျ်ားဖြစ်တည်မှု မိန်းမဖြစ်တည်မှု လိင်ပိုင်း ဆိုင်ရာ မတူညီမှု အယူဆတွေနဲ့ အရွယ်ရောက်လာတဲ့ အချိန်မှာ လူတော်တော်များများ ဘာကိုဦးစားပေး စဉ်းစားတတ်လဲမေးရင်၊ ကိုယ်ချစ်တဲ့သူနဲ့ အိမ်ထောင်ပြုမယ်၊ မိဘတွေ မဖြစ်ခင် ကတည်းက မိခင်ကောင်း၊ ဖခင်ကောင်း တွေပီသဖို့ ဆန္ဒရှိကြတယ်။ စီးပွားရေး တစ်ခုခုလုပ်မယ်၊ အမျိုးသမီး တွေဆိုရင် တစ်နေကုန် နွမ်းလျှပ်ပန်းစွာ မီးဖိုချောင်ထဲမှာ သူမ အချိန်တွေကို ပေးဆပ်ထားရမယ်၊ လူတွေဟာ တကယ်ပဲ ဒီလိုဖြစ်ချင်ကြတာလား ဆိုတဲ့မေးခွန်းကို မေးဖူးကြမယ်ထင်တယ်။ တကယ်လို့ သင်ဟာ ချမ်းသာတဲ့ မိသားစုမှာ ကြီးပြင်းလာရင်၊ အလုပ်မှာ ရာထူးကောင်းရမယ်၊ မိဘတွေက သက်တောင့် သက်သာရှိတဲ့ အလုပ်ကိုင် ကောင်းတစ်ခု ဖန်တီးပေးမယ်၊ မင်္ဂလာဆောင်ပွဲ ခန်းနားစွာကျင်းပပေးမယ်ပေါ့၊ သာယာပျော်ရွှင်ဖွယ် အခြေနေဆိုပါတော့၊ မည်သို့ပင်ချမ်းသာစည်းစိမ်တွေကြွယ်ဝနေပါစေ တစ်ဖက်မှာ အရာအားလုံး မမြဲခြင်း သဘောတရားကို ဆန့်ကျင် လွန်ဆန်လို့ မရဘူးဆိုတာ သိမြင်နိုင်ဖို့လဲ လိုပြန်တယ်။

ပျော်ရွှင်မှု၊ ဘဝအခတ်ခဲနဲ့ ကမ္ဘာကြီးရဲ့ အခြားသော လှပဆန်းကြယ်မှုတွေကို သိမ်မွေ့နက်နဲစွာ ခြုံငုံ နားမလည်နိုင်တဲ့ ပညာရေးဆိုတာ အဓိပ္ပါယ်မဲ့ပါတယ်။ ဘွဲ့တစ်ခုယူမယ်၊ အောက်မှာ ဘွဲ့အမည် စာတန်းတွေရေးမယ်၊ အလုပ်ကိုင် ကောင်းတစ်ခု အနေသားချမယ်။ ဒီလို သမားရိုးကျဆန်သော စိတ်ဓါတ်အရင်းခံတွေက နောက်ပိုင်းမှာ ဆင်ခြင်တုံတရား ကင်းမဲ့လာမှုတွေ ပင်ပန်းနွမ်းနယ်မှု ငြီးငွေ့ဖွယ် ကိစ္စတွေနဲ့ ရင်ဆိုင်လာရတယ်။ ပညာသင် ကြားမှုမှာ ဒီကိစ္စရပ်

တွေကို နားလည်နိုင်တဲ့ သင်ရိုးညွှန်းတမ်းကသာ၊ အခြေခံ ပြဿနာတွေကို အဖြေရှာနိုင်တဲ့ စစ်မှန်သောဉာဏ်ပညာ ရရှိနိုင်မှာဖြစ်တယ်။ စစ်မှန်သော ပညာရပ်ဆိုတာဘာလဲ၊ လွတ်လပ်စွာ တွေးခေါ်ခြင်း အကြောက်တရားမဲ့စွာ ချင့်ချိန် စဉ်းစားနိုင်ခြင်း ပုံသေနည်းအပြင်ဘက်က စဉ်းစား တွေးခေါ်ခြင်း၊ အမှားမှန်ကို ခွဲခြမ်းနိုင်သော ကိုယ်ရည် ကိုယ်သွေးတို့ဖြစ်တယ်။ တကယ်လို့ ဒါတွေကို လုပ်ဖို့ ကြောက်လန့် နေသေးရင် စစ်မှန်သော ဉာဏ်ပညာကို ရရှိမှာမဟုတ်သေးဘူး၊ သမားရိုးကျဆန်မှု စိုးရိမ်ပူပင်မှုနဲ့ အကြောက် တရားတို့ ထင်ဟပ်နေသည့် စိတ်နေစိတ်ထားဟာ ရှင်းလင်းသော ဦးတည်ချက်နဲ့ ရိုးရှင်းစွာ နားလည် သဘောပေါက်မှု အတွက် အထောက် ကူ မပြုနိုင်ဘူး၊ ထိုကြောင့် စစ်မှန်တဲ့ ဉာဏ်ပညာ လိုအပ်တာဖြစ်တယ်။

ငယ်ရွယ်စဉ် ကတည်းက လူတွေဟာ အကြောက် တရား မရှိတဲ့ ပတ်ဝန်းကျင်မှာ အသက်ရှင်နေနိုင်ဖို့ အရေးပါလှတယ်၊ ကျနော်တို့ လူတွေဟာ အိုမင်းရင့်ရော်လာမှာကို ကြောက် တယ်၊ အလုပ်ပြုတ်မှာကို ကြောက်တယ်၊ အစဉ်လာယုံကြည်မှုတွေကို ကြောက်တယ်၊ မကောင်းတဲ့ အိမ်နီးနားချင်းနဲ့ တွေ့မှာကို ကြောက် တယ်၊ ဇနီးသည်က ဘာပြောမလဲ၊ ခင်ပွန်းသည်က ဘာပြောလာမလဲဆိုတာကို ကြောက်ရတယ်၊ သေခြင်းတရားကို ကြောက်ကြရတယ်။ လူတွေမှာ ပုံစံအမျိုးမျိုးနဲ့ အကြောက်တရားတွေ ရှိနေ ကြတယ်။ တစ်ခုမဟုတ် တစ်ခုပေါ့လေ။ အကြောက်တရားတွေ ရှင်သန်နေတဲ့နေရာမှာ စစ်မှန်တဲ့ ဉာဏ်ပညာမရှိနိုင်ဘူး။ ကျနော်တို့ လုပ်ချင်တာကို ဦးစားပေး စဉ်းစားတာထက်

ငယ်ရွယ်စဉ်ကတည်းက ဘဝ၏ ဖြစ်စဉ်အားလုံးကို နားလည်နိုင်သော လွတ်လပ်ပြီး အကြောက်တရား ကင်းမဲ့ရန် ပတ်ဝန်းကျင်မှာ ရှင်သန်ခွင့်ပေးဖို့ တကယ်ဘဲ မဖြစ်နိုင်ဘူးလား၊ တကယ်တော့ လူတွေဖန်တီးထားတဲ့ ရုပ်ဆိုးအကျဉ်းတန်မူတွေ မရှိဘူးဆိုရင် ဘဝဟာအရမ်း လှပပြီး နေချင်စဖွယ် ကောင်းပါတယ်။

လူပတ်ဝန်းကျင်က ချမှတ်ထားတဲ့ စည်းမျဉ်း တွေ ရိုးရာအစဉ်လာတွေ ကိုးကွယ်မှုဆိုင်ရာ ယူဆချက်တွေ ဒါတွေကို တွန်းလှန်နိုင်ရင် စစ်မှန် တဲ့ ချစ်ခင်မှု မေတ္တာတရား၊ နက်နက်စွာ တွေးခေါ် နိုင်မှုနဲ့ သင်ကိုတိုင် ချမ်းသာမှုအစစ်မှန်ကို တွေ့ရှိ လာမှာပါ။ အတုခိုး ကော်ပီကူးချတာမဟုတ်ပဲ ဒါဟာစစ်မှန်သော ပညာရေးပါပဲ။ သင့်မိဘ ဆရာသမား သင်နဲ့သက်ဆိုင်သည့် လူမှု အသိုင်းဝန်း ရဲ့ regulations အတိုင်း လိုက်နေဖို့က အရမ်းလွယ်ကူပါတယ်၊ ဒါပေမယ့် အကြောက် တရား နဲ့ ရှင်သန်နေရတဲ့အတွက် နေထိုင်မှု အစစ်မှန် မဟုတ် ပါဘူး၊ စစ်မှန်သော အမှန်ရားကို ရှာဖွယ်တွေ့ရှိခြင်းက ကိုယ့်ကိုယ်ရှာဖွယ် တွေ့ရှိခြင်း လည်းဖြစ်တယ်။ ဒါတွေကို စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ရုပ်ပိုင်း ဆိုရာ လွတ်လပ်မှုရှိမှ လုပ်နိုင်တာဖြစ်ပြီး၊ အမြဲတမ်း သတ္တိရှိရှိ ကိုယ့်ကိုရှာ ဖွယ်နေ ရမှာဖြစ်တယ်။ သို့သော် ဒီလိုလုပ်နိုင်ဖို့ သင့်ကိုဘယ်သူမှ အားပေး မှာ မဟုတ်ဘူး၊ ဘုရားသခင်က ဘာလဲဆိုတာကို သင်ကိုတိုင် နားလည်လာအောင် ဘယ်သူကမှလဲ ပြောမှာမဟုတ်ပါဘူး၊ တကယ်လို့ သင်ဟာ ဆန့်ကျင် တတ်လာရင် သူတို့ပုံသွင်းထားတဲ့ အမှားတွေအတွက် အန္တရာယ်ဖြစ်လာမှာဖြစ်တယ်။ သင့်မိဘနှင့် သင်လူမှုအသိုင်းဝန်းက သင့်ကို အန္တရာယ်ကင်းစွာ နေထိုင် စေလိုကြတယ်၊ သင်

ကိုယ်တိုင်လည်း အန္တရာယ်ကင်းစွာ နေထိုင်လိုတယ်။ ဒီလိုနေထိုင်လိုခြင်းဟာ အကြောက်တရားတွေကို ကော်ပီကူး အတုခိုး နေခြင်းသာ ဖြစ်တယ်။ တကယ်စစ်မှန် သော ပညာရေး ရည်ရွယ်ချက်တွေဟာ ကျနော်တို့ လူတစ်ယောက်ချင်းစီ အကြောက်တရား ကင်းမဲ့ပြီး လွတ်လပ်စွာ ရှင်သန်နိုင်ဖို့ဖြစ်တယ်။ ပညာရှင်တွေ ဆရာ/မတွေ၊ သင်အပါဝင် အကြောက်တရားရှိတဲ့ လွတ်လပ်စွာ တွေးခေါ်နိုင်သော ဝန်းကျင်ကို ထူထောင်နိုင်ဖို့ လိုတယ်။

အကြောက်တရားမရှိသော ဝန်းကျင်ဆိုတာ ဘာကိုဆိုလိုတယ် သင်သိမှာပါ။ ကမ္ဘာမှာ အဆုံးမသတ်နိုင်တဲ့ တိုက်ပွဲတွေကို ဥပဒေ ပညာရှင်တွေ၊ စစ်သားတွေ၊ သက်ဆိုင်ရာ ကိစ္စရပ်အပေါ်မှာ ဝါသနာထုံလွန်းသူတွေ ရာထူး နေရာ လိုချင်ကြသူတွေ အာဏာလိုချင်တဲ့ နိုင်ငံရေးသမားတွေက ကြိုးကိုင်ထားတယ်။ ဒီလိုဘေးကြပ် နံကြပ်အခြေနေဆိုးတွေကို လူတွေ ရင်ဆိုင်နေရချိန်မှာ သူတော်စင်ဆိုသော ပုဂ္ဂိုလ် တွေ ဘာသာရေး ခေါင်းဆောင်တွေ လူတွေ လက်ခံနိုင်သော လုပ်ဆောင်ချက် အမှန်တိုင်း ပြောဆိုဆုံးမချက်အချို့နဲ့ နေရာယူ လာပြန်တယ်။ လူတွေဖန်တီးကြတဲ့အယူဆချက်တွေပေါ့။ နိဗ္ဗန် ဘုံတို့ ရှေ့ဘဝ နောက်ဘဝ ဆိုတဲ့အယူဆ အတွေးခေါ်နဲ့အတူ လူ့အသိုင်းဝန်းမှာ တပည့် တပန်းတွေ အများကြီးနဲ့ သူတို့ကို လက်ခံယုံ ကြည်သူ အချို့အပေါ် ဩဇာသက်ရောက်ပြီး ရာထူးရလာပြန်တယ်။ လူတွေက ကမ္ဘာကြီးကို အရမ်းရှုပ် ထွေးစေတယ်။ ကွန်မူနစ်ဝါဒီ သမားတွေက အရင်းရှင်ဝါဒီကို ဆန့်ကျင်တယ်။ ဆိုရှယ်လစ်ဝါဒီတွေက နှစ်ခုစလုံးကို ခုခံဆန့်ကျင်

တယ်။ပြီးတော့ သူတို့စည်းစိမ်တွေ ခံစားဖို့အာဏာ ရဖို့ ရုန်းကန်ကြတယ်။ ကမ္ဘာကြီးက ပဋိပက္ခတွေနဲ့ ဒဏ်ရာရနေတယ်။ လူအချင်းချင်း အဆင့်တန်းတွေ ခွဲ ကြတယ်။ လူမျိုးရေးခွဲကြတယ်။ ဒီလိုယုတ်ညံ့တဲ့ ရက်စက်လှတဲ့ အယူဆတွေနဲ့ အဆင်ပြေအောင် နေဖို့ ဒီကမ္ဘာကြီးမှာ သင်ဟာပညာ သင်ယူ နေတာ ဖြစ်တယ်။ ဖျက်ဆီးလွယ်တဲ့ လူမှုပတ်ဝန်းကျင် ဘောင်ထဲမှာ အဆင်ပြေအောင်နေဖို့သာ သင့်ကို လူတွေက အားပေးကြမှာပါ။ သင့်မိဘ ဆွေမျိုး တွေကလည်းသင့်ကိုဒီလိုပဲဖြစ်စေချင်ကြတယ်လေ။

(ဆက်လက်ဖော်ပြပါမည်။)

Ref: Krishnamurti, Jiddu, Think On These Things, Krishnamurti Foundation of America, California, 1964, page 1-5

.....*

ရပ်ရွာ(ဝါ)လူမှုဝန်းကျင်လုံခြုံရေးဆိုတာ..

သန်းအိန္ဒိယ

ရပ်ရွာ ဆိုသည်မှာ လူအစု အဖွဲ့ တို့ စုပေါင်း နေထိုင်သည့် ရပ်ကွက်၊ ကျေးရွာ အုပ်စု စသည်ဖြင့် ၎င်းတို့ ၏ စံတန်ဖိုး၊ သမိုင်း ကြောင်း ဆိုင်ရာ အထောက်အထားများ နှင့်သာမက ၎င်း တို့ ဖြစ်တည်မှု ကို ညွှန်း ဆိုပြသည့် ဝိသေသ လက္ခဏာများ အပြင် ခံယူရာ ဘာသာတရား နှင့် ထုံးတမ်း စဉ်လာတို့ပါ ပါဝင် သည့် မြေပြင် အနေအထားကို ဆိုလိုသည်။

လုံခြုံရေး ဟု ဆိုလိုက်လျှင် များသော အားဖြင့် လက်နက်ကိုင်ဆောင်ထားသော ရဲ တပ်သား သို့မဟုတ် စစ်ဘက်ဆိုင်ရာ လူပုဂ္ဂိုလ် တစ်ဦး ဦးအား မြင်ယောင်မိကောင်း မြင်ယောင်နိုင်သည်။ ထိုသို့ မဟုတ်ပါ က အေးအေးလူလူ နေထိုင် နိုင်သည့် လူနေမှု ပတ်ဝန်းကျင် အခင်း အကျင်း တစ်ခုကို သော်လည်း မြင် ယောင်နိုင်သည်။ လုံခြုံမှုဆိုသည် နေ .တမူ ရင်ဆိုင်နေကြရသော စိုးရိမ်ပူပန် ထိတ်လန့် .နေသည့် အခင်းအကျင်းမှ ကင်းကွာခြင်း (Free from Fear) ကို ဆိုလိုသည်။

ရပ်ရွာ လုံခြုံရေး (ဝါ) လူမှုဝန်းကျင် လုံခြုံရေး ဆိုသည်ကို အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုလျှင် လူသား တစ်ဦး ချင်း အတွက် သော်လည်းကောင်း၊ လူ အုပ်စု အတွက်သော်လည်းကောင်း ထည့်သွင်း စဉ်းစားပေး ရမည် ဖြစ်သည်။ ဥပမာ အားဖြင့် အလုပ် အာမခံချက်ရှိမှု၊ ဝင်ငွေ အာမခံချက်ရှိမှု၊ ကျန်းမာရေး အာမခံချက်ရှိမှု၊ ပတ်ဝန်းကျင် လုံခြုံမှု၊ ရာဇဝတ် မှုများ ကင်းရှင်းမှု စသည်တို့ . ကို ရည်ညွှန်း ပါသည်။ လေ့လာမှု များ အရ ဆိုရလျှင်မူ လူမှုဝန်းကျင် တစ်ခု လုံခြုံမှုဟူသည် တည်ငြိမ် အေးချမ်းမှု၊ ရပ်ရွာလုံခြုံမှုနှင့် ဒေသဖွံ့ .ဖြိုးမှုတို့ . ပေါ်တွင် အခြေခံ၍ ဦးတည်စဉ်းစား သုံးသပ်ကြ သည် ကို ရှာဖွေတွေ့ ရှိ ရပါသည်။

ကောင်းမွန်သည့် လူမှုဝန်းကျင်လုံခြုံရေး ဖြစ်ရန်ဆိုပါလျှင် _

(က) ရပ်ရွာအတွင်းရှိ အစုအဖွဲ့ .များမှ ၎င်းတို့၏ ဘေးအန္တရာယ် ကင်းရှင်းမှု နှင့် လုံခြုံရေး ကိစ္စရပ်များ အတွက် လူမှုဝန်းကျင်လုံခြုံရေးဆိုင်ရာ ချဉ်းကပ်မှုများကို ဆောင်ရွက်နိုင်ခြင်းဖြင့်လည်း ရရှိနိုင်သည်။

(ခ)ရပ်ရွာအတွင်းရှိ ပြည်သူမှ ရွေးချယ် ခန့် .အပ်ထားသည့် ဆယ်အိမ်မှူး၊ ရာအိမ်မှူး၊ အုပ်ချုပ်ရေးမှူး များ အနေဖြင့် လူထုနှင့် ဒေသ အာဏာပိုင် အဖွဲ့ .အစည်းများအကြားတွင် ဆက်ဆံရေး ပိုမိုတိုးတက် ကောင်းမွန်အောင် လုပ်ဆောင် ပေးရာတွင် အရေးကြီးသော အခန်း ကဏ္ဍမှ ပါဝင်ခြင်း ဖြင့်လည်း ရရှိ နိုင်ပါသည်။

(ဂ) အရပ်ဘက် အဖွဲ့.အစည်းများမှလည်း ဒေသ အာဏာပိုင်တို့၏ မူဝါဒ၊ ၎င်းတို့၏ ဖွဲ့ စည်း

တည်ဆောက်မှုပုံစံများနှင့်လက်တွေ့ လုပ်ဆောင်သည့် လုပ်ငန်းများ ပိုမိုတိုးတက်အောင်ကူညီခြင်း၊ ဒေသ ၏ လိုအပ်ချက် နှင့် အမြင်သုံးသပ်ချက်များ မြှင့်တင်ပေးရာတွင် အရေးကြီး အခန်းကဏ္ဍတို့ မှ ပါဝင် ဆောင်ရွက် ပံ့ပိုး ပေးနိုင်ပါသည်။

(ဃ) ဒေသန္တရ အစိုးရ (ဝါ) ဒေသအစိုးရများ (လုံခြုံရေးနှင့် တရားရေးကဏ္ဍ ရှိ တာဝန်ရှိ ပုဂ္ဂိုလ်များ အပါအဝင်) အနေဖြင့် နယ်စပ်မျဉ်း လုံခြုံရေးမဟာဗျူဟာများ၏ အစိတ်အပိုင်း ကိစ္စရပ် များအား ပံ့ပိုးကူညီ ဆောင်ရွက်ပေးခြင်းတို့ ကို ပြုလုပ်ပေးနိုင်သည်။ ဒေသန္တရ အစိုးရ (ဝါ) ဒေသ အစိုးရများ ဆိုရာတွင် ရပ်ကွက်နှင့် ကျေးရွာ အုပ်စု အုပ်ချုပ်ရေးမှူးများ၊ နယ်မြေခံရဲတပ်ဖွဲ့ ဝင်များ၊ အုပ်ချုပ်ရေး ဌာနရှိ တာဝန်ရှိ ပုဂ္ဂိုလ်များ၊ တပ်မတော်သားများ၊ နယ်စပ်လုံခြုံရေး တာဝန်ရှိသူများ အပြင် ဥပဒေ ရေးရာ ကျွမ်းကျင် ပညာရှင်များ စသည်တို့ လည်း ပါဝင်သည်။ အဆိုပါ ဒေသန္တရ အစိုးရ (ဝါ) ဒေသ အစိုးရများနှင့် ရပ်ရွာကြား ခိုင်မာအားကောင်းသည့် ရင်းနှီးကောင်းမွန်သော ဆက်ဆံရေး သည် ထိုရပ်ရွာ ဒေသ လုံခြုံရေး အတွက် အရေးကြီးသော အချက်တစ်ခုပင်ဖြစ်ပါသည်။

(င) ဗဟို အစိုးရ နှင့် ကာကွယ်ရေး၊ လုံခြုံရေး နှင့် အုပ်ချုပ်ရေး ဌာနတို့ အပြင် ငြိမ်းချမ်းရေး အတွက် ရှေးရှုလုပ်ဆောင်နေသည့် အခြားသော အဖွဲ့ အစည်းများနှင့် သက်ဆိုင်ရာ ဝန်ကြီးဌာနတို့ ပေါင်းစပ် ဖွဲ့စည်း၍ ၎င်းတို့ ၏ နယ်စပ်မျဉ်းလုံခြုံရေး မဟာဗျူဟာ စီမံကိန်း လုပ်ငန်းစဉ် များကို အစပျိုး လုပ် ဆောင်ခြင်းဖြင့် ရပ်ရွာလုံခြုံရေးကို ပိုမိုထောက်ပံ့ပေးနိုင်ပါသည်။

ရပ်ရွာ လုံခြုံရေး (ဝါ) လူမှုဝန်းကျင် လုံခြုံရေး ကို ဖော်ဆောင်ခြင်း၏ အကျိုးရလဒ်သည် ထိုဒေသရှိ ရပ်ရွာလူထုအနေဖြင့် ၎င်းတို့ ဒေသ၏ လုံခြုံရေးကို အထူးအလေးထားပြီး ထိုမှလုပ်ဆောင်ရာ လုပ်ငန်းစဉ်အဆင့်ဆင့်တို့ မှ လေ့လာ သင်ယူလျက် ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေး ကိစ္စရပ်တို့ တွင်လည်း အရေးဆို တင်ပြတောင်းခံနိုင်ပေမည်။ (ရပ်ရွာဒေသမှ ထိုဒေသ၏ လုံခြုံရေး နှင့် ပတ်သက်သည့် ကိစ္စရပ်များကို ၎င်းတို့ ကိုယ်တိုင် စိစစ် လေ့လာသုံးသပ်ပြီး ဦးစားပေးသင့်သည်များ နှင့် ၎င်းတို့ ၏ အခွင့်အရေးများအတွက် ဒေသဆိုင်ရာ အာဏာပိုင်တို့ နှင့် ကောင်းမွန်သော ဆက်ဆံရေးများ တည်ဆောက်ခြင်း၊ တာဝန်ခံခြင်း နှင့် အတူ ပူးပေါင်းလက်တွဲလုပ်ဆောင်ခြင်းကို ဆိုလို သည်။)

စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ နှင့် ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ လုံခြုံမှုတို့ သည် ကျွန်ုပ်တို့ ၏ အတွေ့အကြုံမှ ဖြတ်သန်း ပေသည်။ သို့ဖြစ်ရာ ဒေသတစ်ခု၏ လုံခြုံရေးကို ထိုဒေသရှိ ရပ်ရွာသူ၊ ရပ်ရွာသားများမှ ကာကွယ် ထားမှု ရှိသည် ဆိုသည့် ခံစားချက် ရရှိမှု နှင့် ၎င်းတို့ ၏ ဒေသခံ အဖြစ် တန်ဖိုးထားမှုပင် ဖြစ်ပါသည်။ ဒေသခံတို့ မှ ၎င်းတို့ ၏ လုံခြုံရေး ဆိုင်ရာ လိုအပ်ချက်များ နှင့် လုံခြုံရေးဆိုင်ရာ ဒေသ အာဏာပိုင် အဖွဲ့ အစည်းများ အတွက် လိုအပ်သည့် အရည်အချင်း မြှင့်တင်မှုများ နှင့် တုန့် ပြန်ဆောင်ရွက်လိုစိတ် လိုလားသည့် စိတ်အား ထက်သန်မှုများ အတွက် ရပ်ရွာ လုံခြုံရေး (ဝါ) လူမှုဝန်းကျင် လုံခြုံရေးဆိုင်ရာ လုပ်ဆောင်ချက်များ၊စနစ်များမှ နေရာ ဝင်ရောက်လာပြီဆိုပါက ဖော်ပြပါ အကျိုးရလဒ်ကို လက် တွေ့ ခံစားရရှိပြီး

ရေရှည် တည်တံ့အောင် ဆက်လက်ကြိုးပမ်းအားထုတ်ကြရမည် ဖြစ်ပါသည်။

Ref: SAFERWORLD_ Community Security

.....*

အနီးကြည့်၊ အဝေးကြည့် စဉ်းစားခြင်း

ကိုနီ(Akyab)

လူတစ်ယောက်၏ ဦးကျောက်ညာဖက်အခြမ်းသည် ကိစ္စရပ်တစ်ခုအပေါ်တွင် အသေးစိတ် အနုစိတ် စဉ်းစား တတ်သော သဘာဝရှိပြီး၊ ဦးကျောက်၏ ဘယ်ဖက်အခြမ်းမှာ ခြုံငုံသုံးသပ်၍ အပေါ်စီးမှ Overview စဉ်းစားတတ် သော သဘာဝ သဘာဝရှိသည်ဟု ဆို၏။ ထို့ကြောင့် ဦးကျောက် ဘယ်ဖက်အခြမ်း အားကောင်း သူများသည် ခြုံငုံ သုံးသပ်၍ အပေါ်စီးမှ Overview ကြည့်ရှုရာတွင် အားသန်ကြပြီး၊ ဦးကျောက် ညာဖက်အခြမ်း အား ကောင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်များသည်ကား အရာရာကို

အသေးစိတ်၊ အနုစိတ်စဉ်းစားရာတွင် အားသန်ကြ သည်ဟု ယေဘုယျအားဖြင့် ကောက်ချက်ချနိုင် ပေသည်။

မည်သည့်ဖက် ဦးကျောက်အခြမ်းကိုအားသန်သည့် ပုဂ္ဂိုလ်ပင်ဆိုစေကာမူ ကိစ္စရပ်တစ်ခုကို စဉ်းစနစ် တကျဖြင့် ထိထိမိမိလုပ်ဆောင်နိုင်ရန်အတွက် အစီ အစဉ်များ ချမှတ်လုပ်ဆောင်မည် ဆိုပါက၊ ခြုံငုံ သုံးသပ်၍အပေါ်စီးမှ Overview ကြည့်ရှု စဉ်းစား ခြင်းနှင့် အသေးစိတ်၊ အနုစိတ် စဉ်းစားခြင်း ဆိုသည့် နည်းလမ်း(၂)မျိုး စလုံးကို ကျွမ်းကျွမ်း ကျင်ကျင် အသုံးပြု၍ စဉ်းစားရန် မလွဲမသွေ လိုအပ်ပေလိမ့်မည်။

Process Thinking (သို့) Systematic Thinking သဘောတရားအရဆိုလျှင် Process ဟုခေါ်သော ဖြစ်စဉ်ကြီး တစ်ခုလုံး၏ အစမှ အဆုံးသို့တိုင်အောင် တောက်လျှောက် ထည့်သွင်းစဉ်းစားရန် လိုအပ် သကဲ့သို့၊ အဆိုပါ ဖြစ်စဉ်ကြီး တစ်ခု လုံး ဖြစ်ပေါ် လာရန် အထောက်အပံ့ ဖြစ်နေသော Event တစ်ခု ချင်းစီနှင့် ပက်သက်၍ လည်း မဖြစ်မနေ အသေး စိတ်၊ အနုစိတ် စဉ်းစားရန် လိုအပ်လှပေသည်။ တနည်းအားဖြင့် Process Thinking သဘော တရားနှင့် စဉ်းစားရာ တွင် ကောင်းကင် ဓါတ်ပုံများ တွင် တွေ့မြင်ရသကဲ့သို့၊ ဝေဟင်မှ မြေပြင်ပေါ်သို့ အဝေးမှတဆင့် အပေါ်စီးမှ အုပ်စိုး ကြည့်ရှု စဉ်းစားရန် လိုအပ် သကဲ့သို့၊ မြေပြင်ပေါ်ရှိ အခြေ အနေများကို မြေပြင်နှင့် ထိတွေ့လျက် နီးနီး ကပ်ကပ် အနုစိတ် ကြည့်ရှု စဉ်းစား ရန် လည်း လိုအပ် လှပေသည်။ တနည်းအားဖြင့် Zoon In ရော Zoon Out ပါ နှစ်ခုစလုံးကို လိုအပ်သလို

ကျွမ်းကျမ်းကျင်ကျင် ထည့်သွင်းအသုံးချရန် ဖြစ်ပေသည်။

ထိုမျှမက ကိစ္စရပ်တစ်ခုကို စနစ်တကျ နားလည်သဘောပေါက်ပြီး၊ စနစ်တကျ ကိုင်တွယ် ဖြေရှင်းနိုင်ရန် အတွက် အပေါ်စီးမှ *Overivew* ဖြင့်အုပ်မိုးကြည့်ရှုသုံးသပ်ခြင်းနှင့် အသေးစိတ် အနုစိတ်ရှုမြင် သုံးသပ်စဉ်းစားခြင်းတို့ အပြင် ယခုလက်ရှိ မိမိ ရောက်ရှိနေသော နေရာ (*current situation*) မှ မိမိဖြစ်လိုသော အရာ (*Objective*) ဆီသို့ "အသင့်အတိုင်းစဉ်းစားခြင်း"သာမက မိမိ ဖြစ်လိုသောအရာ (*Objective*) မှ မိမိရောက်ရှိနေသော နေရာ (*current situation*) ဆီသို့ "ပြောင်းပြန်စဉ်းစားခြင်း"သဘောမျိုး ဖြင့်လည်း အပြန်ပြန် အလှန်လှန် သုံးသပ်ခြင်းဆင်ရန်လိုအပ်လှပေသည်။ ထိုသို့ *current situation* မှ *Objective* အကြား အပြန်ပြန် အလှန်လှန် လူးလားခေါက်တုံ့ စဉ်းစားမှသာလျှင်၎င်းတို့နှစ်ခုအကြား ဖြစ်ပေါ်လာသင့်သော *Process* ကို အကျအန သေသေချာချာ နားလည်သဘောပေါက်ပေလိမ့်မည်။

ထို့နောက် ၎င်းတို့နှစ်ခုအကြားမှ အဆိုပါ *Process* ဖြစ်စဉ်တစ်ခု ဖြစ်ပေါ်လာရန်အတွက် လိုအပ်သော အဖြစ်အပျက် *Event* များကို စဉ်းစားလာနိုင်မည် ဖြစ်သည်။ ၎င်း *Event* တစ်ခုချင်းစီသည် တစ်ခုနှင့်တစ်ခု အမှန်တကယ် အချိတ်အဆက်မိမိ ရှိနေခြင်း၊ ရှိမနေခြင်း သည်လည်း *Process* ဖြစ်စဉ်တစ်ခု ဖြစ်ပေါ်လာရန် အတွက် လွန်စွာအရေးပါလှသည်။ သို့မှသာ အဆိုပါ *Event* များသည် *process* ဖြစ်စဉ်ကြီး တစ်လုံး ဖြစ်ပေါ်လာစေရန် အမှန်တကယ် အထောက်အပံ့ဖြစ်နေ ပေလိမ့် မည်။

(မှတ်ချက် ။ ။ဤနေရာတွင် *Process* ဟုခေါ်သော ဖြစ်စဉ်ကြီး တစ်ခုလုံး၏ အစမှအဆုံး သို့တိုင်အောင်ဟုသုံးနှုန်းထားသော်လည်း *Process Thinking* သဘောတရား အရ ဆိုလျှင် *Process* ဖြစ်စဉ်များသည် အကြောင်း အကျိုးဆက်စပ်လျက် အစဉ်အဆက် (*consequences*) အားဖြင့် ဖြစ်ပေါ်လျက်ရှိနေကြပြီး၊ ဆုံးသည်ဟူ၍မရှိဘဲ အဆုံးသတ်ကို *infinity* ဟုသာ မှတ်ယူနိုင်သည် ဟူ၏။ ထို့ကြောင့် စဉ်းစားသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ ဆက်စပ်စဉ်းစားတွေးခေါ်နိုင်စွမ်း ရှိသလောက် သည် *Process* ဖြစ်စဉ်ကြီး တစ်ခုလုံး၏ အတိုင်း အဆ ကို ခြုံငုံသုံးသပ်၍ *Overview* မြင်နိုင်ပေလိမ့်မည်။)

စီမံခန့်ခွဲရေး (*Management*) ပညာရပ်ဆိုင်ရာ သဘောတရားများ အရဆိုလျှင် မည်သည့်အဖွဲ့အစည်း၌ပင်ဖြစ်စေ၊ အဖွဲ့အစည်း တစ်ခု၏ ထိပ်ပိုင်း၌ တာဝန်ယူထားရသော ပုဂ္ဂိုလ်များ အနေဖြင့် အပေါ်စီးမှ ခြုံငုံသုံးသပ်လျက် *Overview* ကြည့်ရှုကာမဟာဗျူဟာ၊နည်းဗျူဟာများ(*Strategy*) ကိုချမှတ်ရသည့် အပိုင်းတွင် အဓိကတာဝန်ယူလုပ်ဆောင်ကြရ သကဲ့သို့၊ အောက်ခြေမှ အကောင် အထည်ဖော်ရသူများ အနေဖြင့်လည်း အကောင် အထည်ဖော်ဆောင်ရေး ကဏ္ဍတွင် အသေးစိတ်အနုစိတ်စီမံခန့်ခွဲလျက် လုပ်ဆောင်နေကြရသည်ကို တွေ့ရမည်ဖြစ်သည်။ ထိုသို့ မိမိတို့ ကဏ္ဍအလိုက် အသီးသီးတာဝန်ယူ လုပ် ဆောင်နေကြရသည်မှာ မှန်သော်လည်း တခါတရံတွင် အဖွဲ့အစည်း၏ ထိပ်ပိုင်းမှ ပုဂ္ဂိုလ်များ အနေဖြင့်လည်း *Overview* ခြုံငုံသုံးသပ်စဉ်းစားသော အမြင်တစ်ခု တည်းဖြင့်သာလုပ်ငန်း ဆောင်တာများကို မဆုံးဖြတ်သင့်ဘဲ၊ (လိုအပ်ပါက) အောက်ခြေတွင်

အသေးစိတ် အနုစိတ်လုပ်ငန်းဆောင်တာများကို အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်တာဝန်ယူလုပ်ဆောင်ကြရမည့် သူများ နေရာမှ လည်း ဝင်ရောက် စဉ်းစားလျက် မိမိတို့ချမှတ်မည့် မဟာဗျူဟာ၊ နည်းဗျူဟာများသည် (*reality* ဖြစ်မဖြစ်)၊ လက်တွေ့ကျ၏၊ မကျ၏ အကောင် အထည် ဖော်ရန်ဖြစ်နိုင်မဖြစ်နိုင်ကို စဉ်းစားသင့်လှပေသည်။ ထိုနည်းတူစွာပင် အောက်ခြေတွင် လက်တွေ့ အကောင် အထည်ဖော် လုပ်ဆောင် နေကြသောသူများ အနေဖြင့်လည်း၊ မိမိတို့ လုပ်ဆောင်နေသော လုပ်ငန်း ဆောင်တာများအပေါ်တွင် အသေးစိတ် အနုစိတ် စဉ်းစား လုပ်ဆောင်နေရုံမျှ မကဘဲ ("အများယောင်လို့လိုက်ယောင်၊ အမောင်တောင်မှန်းမြောက်မှန်းမသိ" ဆိုသကဲ့သို့ မဖြစ်ရလေအောင်) တခါတရံတွင် ထိပ်ပိုင်းမှ ပုဂ္ဂိုလ်များ စဉ်းစားသကဲ့သို့မိမိတို့လုပ် ဆောင်နေသော *Event* တစ်ခုချင်းစီ၏ အချိတ်အဆက်ဖြင့် မိမိတို့ လိုလားသော မည်ကဲ့သို့သော *Process* ဖြစ်စဉ်တစ်ခုဆီသို့ ဦးတည် နေကြောင်း ကိုလည်း *Overview* အမြင်များဖြင့် မြင်ယောင် ကြည့်သင့်ပေသည်။ သို့မှသာလျှင် ထိပ်ပိုင်းမှ မဟာ ဗျူဟာ နည်းဗျူဟာ ချမှတ်သူများနှင့် အောက်ခြေတွင် လက်တွေ့ အကောင်အထည်ဖော်ရသူများ အကြား အချိတ်အဆက် မိမိဖြင့် လက်တွဲ လုပ်ဆောင် နိုင်မည် ဖြစ်သကဲ့သို့၊ လုပ်ငန်း ဆောင်တာများမှာလည်း စနစ်တကျဖြင့် အောင်အောင်မြင်မြင် အကောင်အထည်ပေါ်လာနိုင်ပေလိမ့်မည်။

၎င်းအပြင် ဖွံ့ဖြိုးရေးလောကတွင် လုပ်ဆောင်နေသူများအဖို့ *Project Cyle Management* သဘောတရားများနှင့် ပက် သက်၍ လည်းကောင်း၊

PCM လုပ်ငန်းစဉ်များနှင့် ပက်သက် ပြီး လည်းကောင်း မစိမ်းကြသည်ဖြစ်ရာ မည်သည့် စီမံကိန်းများ၊ စီမံချက်များ၊ *Project* များကို တာဝန်ယူလုပ်ဆောင်နေကြသည် ဖြစ်စေ၊ မိမိတို့ လုပ်ဆောင်နေသော စီမံကိန်းတစ်ခုတည်းကိုသာ ကွက်ကွက်ကလေး မကြည့်ဘဲ၊ *PCM* အပြင် *Process Thinking* သဘောတရားနှင့်လည်း ချိတ်ဆက်လျက် မိမိတို့ စီမံကိန်းမှတစ်ဆင့် ထွက်ပေါ်လာသော ရလဒ်များသည် မည်ကဲ့သို့သော *Process* နှင့် မည်မျှအထိ ဦးတည် ရိုက်ခတ်သွားနိုင်ကြောင်းကို လည်းကောင်း၊ ထို့အပြင် မိမိတို့၏ စီမံချက်နှင့် ရည်ရွယ်ချက်တူ၊ ဦးတည်ချက်တူ အုပ်စုများ၏ လုပ်ဆောင်ချက်များသည် မိမိတို့သွားလိုသော ပန်းတိုင်၏ မည်သည့်အစိတ်အပိုင်းတွင် မည်သို့မည်ပုံ ပံ့ပိုး ကူညီ အားပေး လျက် ရှိနေသည်ကို လည်းကောင်း ကွင်းကွင်းကွက်ကွက်မြင်နိုင်အောင် အားထုတ်သင့်လှပေသည်။

သို့မှ သာလျှင် ရည်ရွယ်ချက်တူ၊ ဦးတည်ချက်တူ အဖွဲ့အစည်း အသီးသီး၏ အင်တိုက်အားတိုက် လုပ်ဆောင် ချက်များသည် ကြီးမားသော *Process* ဖြစ်စဉ်တလျှောက်၊ ဟာမိုနီဖြစ်စွာဖြင့် ပေါင်းစုသွားလျက် မြင့်မားသောရည်ရွယ်ချက်ပန်းတိုင်ကို ထိထိမိမိ ရိုက်ခတ်နိုင်ပေလိမ့်မည်။

(ဝန်ခံချက်။ ။ *PAÑÑĀ Institute* မှ ဆရာဦးသူရဇော်၏ *Process Facilitation* ဆိုင်ရာ သင်တန်းကို တက် ရောက်နားထောင်ပြီး နောက် ရရှိလာသော အတွေး အမြင်များကို ပြန်လည် မျှဝေ ခြင်းဖြစ်ပါသည်။)

.....*

CAREER DEVELOPMENT TOOLS

Training Materials Check List

Period – 2 (or) 3 Day Training

No. of Participants - 50

No	Description	Unit	No. of Unit	Remark
1	Flip Chart (A- 0)	Sheet	50	
2	Horse Marker (3 colors)	Pkg	3	
3	Ball Pen	N0.	55	
4	Book	Dz	4.5	
5	Clear Bag (File holder) / Management file	No.	55	Need paper punch for Management file
6	Color Paper (different colors)	Pkg	2	
7	Paper Tape (1 inches)	No.	5	
8	Plastic Tape (2 inches)	No.	1	
9	Double Tape	N0.	1	
10	Glue Spray	No.	1	
11	Scissors	No.	2	

12	Projector	No.	1	
13	Projector Power pointer	No.	1	
14	Backdrop	Sheet	1	
15	Extension	No.	2	
16	Camera	No.	1	
17	Stapler Gun	N0.	1	
18	Stapler (No.-10) / Pin	No.	1	
19	Book holder	No.	2	For attendance list
20	Wire clip	Pkg	1	
21	Bell	No.	1	
22	Long Ruler	No.	2	
23	Color Sticker	Pkg	3	If necessary
24	Sticky note	pkg	5	
25	Envelope	Pkg	3	One pkg include 25 pieces
26	Scholar Bag	N0.	55	If available
27	Glue stick	No.	1	

မှတ်ချက်။ ။ ဤ Training material list သည် သင်တန်းများမပြုလုပ်မှီ လိုအပ်သော ပစ္စည်း ကိရိယာများကို ကြိုတင်စဉ်းစားရာတွင် အထောက်အကူ ပြုနိုင်ရန် ရည်ရွယ်ချက် ပြုလုပ် ထားခြင်းဖြစ်ပါသည်။